ҒЎЗА ДЕҲҚОН МЕҲРИГА ҚОНСИН

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 94 (3066). | Якшанба, 16 май 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ТАШАББУСКОР ЎРТАЧИРЧИҚЛИКЛАР ДАЛАСИДА

ЧИНБАРГЛАР КЎПАЙМОҚДА

ТЎЙТЕПА (ЎзТАГ). Ўрта Чирчиқ районининг пахтакорлари ғўза қатор ораларини дастлабки ишлашни 12 кун ичида тугаллашга ваъда берган эдилар. Ғўзаларни жадал ва сифатли парвариш қилиш учун Тошкент области деҳқонлари бошлаган мусобақанинг бу ташаббускорлари белгиланган маррага етдилар. Олтмишта чопик агрегатининг ҳаммаси пахтазорларни иккинчи марта культивация қилишга киришди. Ғўза қатор ораларини дастлабки ишлаш эса сифатли ўтказилди.

Ёш ғўзаларнинг ўсишини тезлаштириш учун механизаторлар уларнинг аҳволига қараб органик-минерал ўғитлар билан озиқлантирмоқдалар. Ўғит чигит экиш вақтида солинмаган ерларга кўпроқ берилмоқда.

Аммо қийинчиликларнинг ҳаммасини бартараф этиб бўлмади. Каналларда сувнинг кам бўлиши ана шундай қийинчиликларни туғдирди. Сув танқислигини бироз камайтириш мақсадида район ирригаторлари 23 та кучли насос ўрнатдилар. Бу насослар пахтазорни сизот сувлар билан суғориш имконини беради.

Ғўзаларни яхши парвариш қилиш ўз самарасини берди — ғўзалари 3-4 тадан чинбарг чиқарган участкалар ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар бир хўжаликда бор. Ўтган йили шу вақтда эса фақат 2-3 колхозда бундай ҳолни кўриш мумкин эди.

* * *

УСТА СУВЧИЛАР МАСЛАҲАТИ

— Сон кетидан қувиб, сифатга эътибор бермасак, кўзлаган мақсадимизга эришолмаймиз. Агар культивация сифатсиз ўтказилса, ғўза чанқатиб қўйилса бунда кутилган ҳосилни олиб бўлмайди.

Тюпкочи звено бошлиғи Абдумажид Сиддиқов билан суҳбатлашиб қолсангиз, ана шулар тўғрисида сўзлайди. Унинг сўзи билан иши бир. Ғўза қатор ораларига кўнгилдагидай ишлов берсам, баракали хирмон кўтараман, шунда даромад ҳам ошади, деб ўйлайди.

Биз ўрток Сиддиқов звеноси пахта далаларида бўлдик. Мўл ҳосил етиштириш йўлида астойдил кураш олиб бораётганлигига ишонч ҳосил қилдик. Тўла гектар учун курашилган, кўчатларнинг бут бўлиши таъминланган. Шу кунгача икки марта культивация қилинган ғўза ниҳоллари қулф уриб ўсаяпти. Эгатларга сув жилдиратиб тараляпти.

Биз область Советининг депутати участка бошлиғи ўрток Тошпўлат Худойназаров билан гаплашдик. У бизга мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган кишилар ҳақида сўзлаб берди. Абдумажид Сиддиқов, Эргаш Йўлдошев, Турсунбой Раҳимов сингари ғайратли йигитлар шулар жумласидандир. Абдумажиднинг ўзи ғўза қатор ораларига кўндалангига ишлов бераётган бўлса шогирдлари узунасига культивация қилиб, унга мададкор бўлишаяпти.

Участкада гектаридан камида 28 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилинган. Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозидаги бу участканинг аъзолари ўз сўзларининг уддасидан чиқиш йўлида астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Участканинг Назира Ҳайдарова, Содиқ Йўлдошев, Ҳусанбой Йўлдошев ўртоқлар бошлиқ звенолари ҳам ўрток Абдумажид Сиддиқов бошлиқ звено аъзолари билан ўзаро мусобақалашиб, ғўза парваришида яхши натижаларга эришмоқдалар.

Шу кеча-кундузда участкада 18 киши сувчилик қилмоқда. Тепали Халилов, Ҳасанбой Қурбонов, Яраш Ортиқов, Соткинбой Мансуров сингари тажрибали деҳқонлар ёш сувчиларга қимматли маслаҳатлар бериб, ҳар туп ғўзанинг меёрида сув ичишини таъминлашга ўргатмоқдалар.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

ШОНАЛАШ ЯҚИН

Шу кунларда ўрток Бекпўлат Холиқулов бошлиқ звено аъзоларида тиним йўқ. Ҳар бир киши ўз вазифасини сидқидилдан бажариб, мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшаётир. Бу ерда норма сифатли бажарилгандан кейингина иш ҳисобга олинади.

Звено бошлиғи ҳар бир иш меёрига етмаса, кўнгли тўлмайди. У, тонг азондан трактор рулига ўтириб ғўзани парвариш қилади. Иш кунини баракали якунлайди. Звено бошлиғининг зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилиши оркасида ғўзанинг дастлабки парвариши колхозда биринчи бўлиб тамом бўлди. Ғўзани кўндалангига ва узунасига ишлаш сифатли ўтказилди. Қатор ораларига арик олиб, ғўза озиқлантирилди. Ҳар уяда учтадан кўчат қолдирилди.

Звено аъзолари эришилган дастлабки ютуқни мустаҳкамлашаяпти. Қониб сув ичган ғўза иккинчи марта культивация қилинаяпти. Мўл ҳосил етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилаётганлар орасида сувчи Абдуғани Валиев, Раим Собиров ўртоқларнинг номлари ҳам бор. Бу ерда ҳамма иш илғор агротехника талабларига мувофик олиб борилмоқда. Минерал ва маҳаллий ўғитлар аралаштириб солинаяпти. Звено аъзоларининг бутун куч ва эътибори ғўзаларни тезроқ шонага киритишга қаратилган.

Коммунист Хафиз Аҳмедов, Суяр Хасанов ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звеноларда ҳам иш уюшқоқлик билан кетяпти. Звено аъзолари ҳалол меҳнат қилаётганликлари учун ғўзалар баравар бўлиб ўсмоқда.

М. ҒОЗИЕВ,

Бўкадаги «Коммунизм» колхози.

ЎҚУВЧИЛАР ҒАЙРАТИ

БЕКОБОД, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Райондаги кўпгина мактабларнинг ўқувчилари машғулотларни ишлаб чиқаришга боғлаган ҳолда олиб бормоқдалар. Тажриба участкалари ташкил этиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшишяпти.

Бу соҳада Жданов номли мактаб ўқувчиларининг иши диққатга сазовордир. Юқори синф ўқувчиларидан бригада тузилган. Бригада аъзолари Навоий номли колхознинг 40 гектар ерига чигит экишган. Улар ҳар гектар ердан 25 центнердан хирмон кўтаришга ҳаракат қилмоқдалар. Ўрток Ойша Сангилова бошлиқ ўқувчилар бригадасининг аъзолари бўш вақтларида пахта майдонларида ишламоқдалар. Ҳозир бу бригаданинг ғўзалари жуда яхши ривожланаётир. Экиннинг талабига мувофик сув берилиб, культивация қилинаяпти.

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ

15 май куни катта Кремль саройида Совет-Ҳиндистон дўстлиги митинги бўлиб ўтди. Ҳозир бўлган кишилар Ҳиндистон бош министри Лаъл Баҳодир Шастрини, Ҳиндистон ташқи ишлар министри Сваран Сингхни, ҳиндистонлик бошқа меҳмонларни, шунингдек Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси Трилоки Натх Каулни қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, Б. Н. Пономарёв ҳиндистонлик меҳмонлар билан бирга президиумга чиқадилар.

Москва Совети Ижроия Комитетининг раиси В. Ф. Промислов митингни очди.

Коммунистик меҳнат зарбдори «Фрезер» заводининг мастери Ю. А. Кучерин, профессор С. П. Маҳсимов ва 19-мактаб-интернатнинг ўқитувчиси А. И. Кулемановалар сўзга чиқиб, совет кишиларининг эрксевар ҳинд халқига самимий меҳр-муҳаббат ва чуқур ҳурмат ҳисларини изҳор қилдилар.

Митинг қатнашчилари СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ва Ҳиндистон бош министри Л. Б. Шастрининг нутқларини самимий кутиб олдилар.

Ўртоқ А. Н. КОСИГИН нутқи

Ҳурматли меҳмонимиз — Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри жанобларига Совет ҳукумати ва бутун совет халқи номидан чуқур эҳтиром ва дўстлик туйғуларимизни изҳор этишга рухсат бергайсиз, деди А. Н. Косигин. Биз ташқи ишлар министри Сваран Сингх жанобларини ва ҳиндистонлик бошқа меҳмонларни тантанали йиғилишимизда кўриб турганлигимиз билан хурсандмиз. Сизларни табриклаш билан, азиз дўстлар, совет кишилари 470 миллионли улуғ ҳинд халқини қизғин табрикламоқдалар. Биз мустақил гуллаб-яшнаб турган Ҳиндистонни кўриб олишда улуғ ҳинд халқига чин кўнгилдан янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Атоқли давлат арбоби Жавоҳарлал Неру мамлакатимизга келгани шарафига Москвада биринчи марта Совет-Ҳиндистон дўстлиги митинги ўтказган кунга қарийб ўн йил бўлди. Ўша пайтдан бери мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар ғоят ривож топди. Шу йиллар мобайнида биз ҳамма вақт дўстлик йўлидан келдик. Ҳиндистон вакиллари Советлар мамлакатида энг азиз меҳмонлардек кутиб олиндилар.

Совет кишилари яқиндагина Ҳиндистон Республикасининг Президенти доктор Сарвапалли Радхакришнанни илтифот билан кутиб олган эдилар. Москва энди сизни, буюк давлат ҳукуматининг раҳбарини шарафламоқда, Бош Министр жаноблари. Биз бу учрашувда Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон халқлари бир-бирларига кўрсатаётган ўзаро чуқур меҳр-муҳаббат ва ҳурмат туйғуларининг янги бир ифодасини кўриб турибмиз.

Совет-Ҳиндистон дўстлигининг аҳамияти деб уқтириб ўтди А. Н. Косигин, ҳар иккила мамлакатларимиз муносабатлари доираси билангина чекланиб қолмади. Турли социал системалардаги давлатлар ўртасида бир-бирига ишонишга асосланган ва бир-бирининг ички ишларига аралашмасликка асосланган тенг ҳуқуқли муносабатлар бўлиши мумкинлигини бу дўстлик яққол кўрсатмоқда. Бу дўстлик тинч-тотув яшашдан иборат ленинча сиёсатнинг ҳаётийлигини амалда тасдиқлаб, тинчликнинг реал омили бўлиб қолди ва бинобарин, халқаро аҳамият касб этди.

Совет-Ҳиндистон алоқалари ривожланиб бораётган экан, бунинг бошқа тинчликсевар мамлакатлар ва халқларга қарши қаратилган ҳеч бир жойи йўқ. Совет Иттифоқи учинчи бир мамлакатлар билан ўз муносабатларини яхшилашга интилаётган вақтида ҳам, бу ишни Совет-Ҳиндистон дўстлиги эвазига қилаётгани йўқ. Ҳиндистон ҳукумати ҳам худди шундай йўлни тутаётганлигини биз биламиз.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистоннинг халқаро ишларга муносабатлари кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшайди. Ҳар иккала мамлакатларимиз термоядро уруши хавфига қарши, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, барча давлатларнинг тинч ва тенг ҳуқуқли асосда ҳамкорлик қилиши учун курашмоқдалар. Улар миллий суверенитетни ва территориал бутунликни ҳурматлашни талаб қилмоқдалар, ажнабийларнинг ҳар қандай зўравонлигини, ажнабийларнинг ўзгаларнинг ишларига ҳар қандай аралашувини рад этмоқдалар. Озодлик ва миллий мустақиллик идеяларига содиқлик, мустамлакачилик зулмининг ҳамма кўринишларига нисбатан нафрат халқларимизни бир бири билан яқинлаштириб турибди.

Революция доҳийси В. И. Ленин Ҳиндистонда миллий озодлик ҳаракати кўтарилиб келаётганлигини табриклади. Ҳинд халқи ўз озодлигига эришажагига чуқур ишонди.

Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган ғалаба, деб сўзини давом эттирди А. Н. Косигин миллий озодлик ҳаракатини ривожлантиришда Октябрдан кейин галдаги ҳал қилувчи босқич бўлди. Бу ғалабани қўлга киритишда совет халқи, Совет Иттифоқи асосий роль ўйнади. Фашистлар Германияси билан милитаристлар Японияси емирилиши натижасида халқаро империализмнинг заифлашиб қолганлиги Ҳиндистонда мустамлакачилик режимига барҳам беришни яқинлаштирди. Улуғ ҳинд халқи узоқ вақт мобайнида қунт билан кураш олиб бориш натижасида ўз мустақиллигини қўлга киритди. Совет кишилари озодлик учун курашган ҳиндларнинг мардлиги ва фидокорлигига қойил қоладилар!

Ҳиндистоннинг озод қилинганлиги, ўз навбатида, миллий озодлик ҳаракати тарихида жуда катта саҳифа бўлиб қолди. Осиё ва Африка халқларини ўз озодлиги ва мустақиллиги учун тағин ҳам кескинроқ кураш олиб боришга илҳомлантирди.

Ҳозирги замондаги барча тараққийпарвар кучларнинг бирдамлиги шу курашда таркиб топди ва мустаҳкамланди.

Шундан кейин А. Н. Косигин иккинчи жаҳон урушидан кейин вужудга келган халқаро вазиятни таърифлаб берди. У айтдики, ҳарбий дағдағалар сиёсатига ошкора ўтиб олаётган, жаҳоннинг турли районларида вазиятни кескинлаштираётган империалистик реакцияга зарба бермоқ учун тараққийпарвар кучларнинг жанговар бирдамлиги айниқса муҳимдир. Гоҳ у, гоҳ бу мамлакат Америка Қўшма Штатлари томонидан бошланаётган қуролли аралашувнинг объекти бўлиб қолмоқда.

Сўнгги вақтларнинг ўзидагина Америка империализми Конгодаги жазо экспедицияси, Жанубий Вьетнам халқига қарши агрессияни кенгайтириш, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясини ваҳшиёна бомбардимон қилиш ва, ниҳоят, Доминикана Республикасини ҳарбий йўл билан оккупация қилиб олиш сингари жиноятларни қилди.

Ўтган урушдаги ва урушдан кейинги йиллардаги воқеалар одамларнинг саводини анча чиқариб қўйди ва уларнинг сиёсий ҳушёрлигини ошириб юборди. АҚШ ишни ҳақиқатда қаёққа буриб юбораётганлигини одамлар тушуниб турибдилар. Биронта ҳам озодликка эришган мамлакат четда қараб туриши мумкин эмас, чунки ана шу мамлакатларнинг умумий ишига, уларнинг яқинда курашда эришган ютуқларига ҳамла қилинмоқда. Агар бугун бир халқ асоратга солиб қўйилса, эртага бошқа бир халқ шундай хавф остида қолиши мумкин.

Совет халқи Вьетнам халқининг Америка интервенциячиларига ва унинг гумашталарига қарши олиб бораётган фидокорона курашига юксак баҳо бермоқда. Вьетнам халқи ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилмоқда, лекин у, барча социалистик мамлакатларнинг, барча эрксевар халқларнинг ишини ҳам қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда. Шу сабабдан, Вьетнам халқининг кураши — фақат миллий кураш бўлиб қолмай, айни маҳалда интернационал кураш ҳамдир. Биз умумий иш учун қаҳрамонона жанг қилаётган Вьетнам халқига чуқур меҳр-муҳаббат туйғуларимизни изҳор этамиз.

Империалистик кирдикорлар қурбонига ўз мустақиллигини ҳимоя қилишда, мустақил ривожланиш ҳуқуқини қаттиқ туриб сақлаб қолишда ёрдам бериш — барча эрксевар давлатларнинг бурчидир. Совет Иттифоқи ўз бурчини худди ана шундай тарзда тушунмоқда.

А. Н. Косигин, гарчи қўшилмаган мамлакатлар ҳарбий группировкалардан четда турган бўлсалар ҳам, улар империалистларнинг қилинаётган бомбардимонларни, туширилаётган денгиз пиёда аскарларини ва бошқа иғвогарликларни бефарқ томоша қилиб турмоқчи эмаслар деди. Шундай бўлиши табиий бир ҳолдир, зотан, империалистларнинг тажовузкорликларига қарши курашда ўз масъулиятини тушуниш натижасидагина қўшилмаслик сиёсатининг яшаш ҳуқуқини ҳам қаттиқ туриб сақлаб қолиш мумкин.

Бизнинг сиёсий дунёқарашимиз, бизнинг совет ижтимоий тузумимиз ниҳоятда инсонпарвар ва умидбахшдир, деди нотиқ. Совет халқи ўз мамлакатининг бутун қуролли қудратини тинчликка хизмат қилдириб қўйди, ундан агрессия мақсадларида ҳеч қачон фойдаланилгани йўқ ва фойдаланмайди.

Бизнинг мамлакатимиз тинчликни, озодлик ва социал тараққиётни қаттиқ туриб ҳимоя қилаётганлиги сабабли, Совет Иттифоқининг кучига куч қўшилиб бормоқда. Совет Иттифоқи бошқа мамлакатлар билан ўз муносабатларини тўла тенг ҳуқуқлилик суверенитетни ҳурматлаш ва ички ишларга аралашмаслик принциплари асосида қурмоқда. Бизнинг халқимиз дўстликка ҳамиша вафодор бўлиб келди ва вафодор бўлиб қолади. Дўстларимиз орасида улуғ ҳинд халқи ҳам борлигига хурсандмиз.

А. Н. Косигин ўз нутқида совет-Ҳиндистон ҳамкорлиги масалаларига катта эътибор берди. Бхилаи металлургия комбинатини қуриш тўғрисида Совет-Ҳиндистон битими тузилган кунга яқинда ўн йил тўлди. Бу корхона Ҳиндистоннинг ривожланиб бораётган экономикаси учун кўпдан бери металл бериб келмоқда. Бхилаи комбинати кетидан Ҳиндистон индустрияси янги тармоқларининг қатор-қатор тўнғич корхоналари, чунончи Ранчидаги оғир машинасозлик заводи, Дургапурдаги кон-шахта ускуналари заводи, бир қанча нефть чиқарувчи ва нефтьни қайта ишловчи корхоналар ишга солинмоқда.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон кенг кўламда савдо-сотиқ ишлари олиб бормоқдалар, бир-бирларига керакли молларни етказиб бермоқдалар.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги ҳамкорликнинг кенгайиб бораётганлиги фақат икки давлатимиз манфаатларига мос бўлиб тушмай, социалистик ва қўшилмаган мамлакатларнинг халқларини жипслаштиришга, империализм ва мустамлакачиликка қарши курашда тинчлик, озодлик ва мустақиллик идеалларини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган барча халқларнинг манфаатларига ҳам ёрдам бермоқда. Совет-Ҳиндистон дўстлиги Жанубий Осиёдаги аҳволни стабеллашга ёрдам бермоқда, шу районда империалистларнинг иғволар ишлатишини қийинлаштириб қўймоқда ва бинобарин ялпи тинчлик ишини мустаҳкамламоқда.

Совет кишилари ўзларининг Ҳиндистон халқи билан дўстликда яшаётганликларини қадрлайдилар, улар бу дўстликни бизнинг умумий ғалабамиз деб, барча халқлар ўртасида ҳамкорликни ва ишончни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган умумий ҳиссамиз, деб биладилар. Бас, шундай экан, дўстлигимизни ардоқлай берайлик ва ривожлантира берайлик.

Совет Иттифоқи ўзининг Ҳиндистон билан муносабатлари тобора кенг кўламли ва кўп қиррали бўла бериши, тобора бой мазмунга тўла бериши учун бундан буён ҳам қўлидан келган ҳамма чораларни кўради.

А. Н. Косигин ўз нутқининг охирида бундай деди: Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик кундан-кунга ривожлансин ва мустаҳкамлансин! Яшасин халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик!

(Охири иккинчи бетда).

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЧИРОЙ ОЧСИН

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозига борганмисиз. Бир бориб кўринг-а, ҳавасингиз келади. Қишлоқ гўё шаҳарга ўхшайди. Деҳқонлар аҳиллик билан меҳнат қилишиб илгариги ботқоқзор, ташландиқ ерларни қисқа вақт ичида экинзорларга, боғ-роғларга айлантиришиб юборишди. Асфальтланган тўппа-тўғри кўчалар, ҳашаматли биноларни кўриб кўнглингиз очилиб кетади. Аҳил коллективнинг бундан кейинги ишларига янада муваффақиятлар тилайди киши.

Яқинда шу колхозда областимиздаги ёш колхоз раисларининг бир кунлик семинари бўлиб ўтди. Семинарда область ва район партия, совет, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари ҳам иштирок этдилар.

Семинар қатнашчилари шу колхознинг раиси ўрток Терентий Васильевич Эмнинг сўзини зўр эътибор билан тинглашди. Колхоз раиси хўжаликда эришилаётган ютуқлар ҳақида батафсил гапириб берди.

Сўнгги йилларда колхозчилар илғорлар тажрибасидан кенг фойдаланиб деҳқончилик маданиятини кескин оширдилар. Хўжалик комплекс равишда ривожланабошлади. Пахтадан ва канопдан олинадиган ҳосил йилдан йилга кўпайди. Ҳар бир звено ва участканинг аъзоси ўз зиммасига олинган социалистик мажбуриятни бажаришга ҳаракат қилади. Натижада колхоз қисқа вақт ичида қолоқликдан чиқиб, илғорлар сафидан ўрин олди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштириш соҳасидаги давлат планлари йил сайин ошириб бажарилди. Колхозчилар чорвачиликни хўжаликнинг сердаромад манбаларидан бирига айлантириш мақсадида жуда катта ишларни амалга оширдилар. Колхознинг пул даромади кўпаяборди. Колхоз қишлоғини қайта қуриш ишлари учун етарли маблағ жамғарилди.

Колхоз қишлоғида янги маданий турар-жой бинолари қад кўтарди. Дала шийпонлари планли равишда қурилди. Колхозчиларнинг хонадонлари электрлаштирилди. Қишлоқ кўчаларига водопровод келтирилди. Сўнгги икки йилда колхознинг донгдор механизаторларидан 78 кишига янги уйлар қуриб берилди.

Колхозчилар бой ва бадавлат яшамоқдалар. Деҳқонларнинг ҳар бир меҳнат кунларига оладиган ҳақлари кейинги йиллар ичида бир неча марта кўпайди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти деҳқонларнинг баракали ишлашлари учун ҳамма шарт ва шароитларни яратиб берган. Маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари кўпайди. Клуб, кутубхона колхозчилар хизматида. Ҳар йили ўнлаб колхозчи дам олиш уйларига ва санаторийларга юборилиб турилади.

Семинарда шу кеча кундузда қилинаётган ишлар ҳақида ҳам анчагина гап бўлди. Колхозчилар ҳар бир кундан самарали фойдаланиб ғўза қатор ораларини сифатли ишламоқдалар. Чопик, суғориш, культивация ишлари сифатли ўтказиляпти. Бу ерда ўт босган пайкалларни кўрмайсиз. Бир қатор участкаларда иш нарядсиз ташкил этилган. Бундай нарядсиз ишлаётган звеноларда меҳнатни ташкил қилиш яна ҳам яхши натижалар бермоқда.

Семинар қатнашчилари колхоз раисига кўпгина саволлар беришди. Раис улар билан ўз иш тажрибаларини ўртоқлашди.

Семинар ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** қатнашди ва нутқ сўзлади.

Т. УМАРОВ.

Суратларда: (чапдан) колхознинг қурилиш бўлими прораби В. Эм, санитария техниги И. Попов ва кўкаламзорлаштириш бригадасининг боғбони А. Тиллабоев ўртоқлар марказий участкада фойдаланишга топширилаётган уйларнинг атрофини ободонлаштириш ҳақида суҳбатлашмоқдалар. (Ўнгда) Яқиндагина фойдаланишга топширилган турар-жой бинолари.

М. Нуриддинов фотоси.

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ

(Боши биринчи бетда).

ЎРТОҚ Л. Б. ШАСТРИ НУТҚИ

Мана шу дўстона йиғилишда қатнашаётганимни ўзим учун катта шараф деб биламан ва сизлар баён қилган жўшқин хис-туйғуларга чин кўнглимдан қўшиламан, деди бош министр. Менинг фикримча, Ҳиндистон билан мустаҳкам алоқалар боғлаган мамлакатнинг раҳбарлари билан ўтказган учрашувларим бениҳоя зўр аҳамиятга эгадир. Ҳиндистон халқи ўз дилида Совет Иттифоқи халқларига нисбатан чуқур хурмат туйғулари сақлаётганини ҳамда ўртамиздаги мана шу юксалиб бораётган чуқур дўстликни гоят қадрлайди.

Сўнгра Лаъл Баҳодир Шастри айтдики, Ҳиндистон халқи билан Совет Иттифоқи халқи дўстлигининг хақиқий, мустаҳкам ва бузилмас иплари ўзларини бирлаштириб турганлигини ҳозиргача намойиш қилиб кўрсатдилар. Бизнинг ўзаро муносабатларимиз умри қисқа ўткинчи мулоҳазаларга асосланган эмас, балки тинчлик зонасини кенгайтириш ва кўпайтириш бутун инсониятнинг манфаатларини қондиришга ҳамма нарсадан яхширок ёрдам беражагини чуқур ва сидқидилдан тушунишга асослангандир. Бизнинг жуда яқин алоқаларимиз бирон-бир бошқа мамлакат ёки бирон-бир бошқа халқнинг манфаатларига қарши қаратилган эмас.

Мустамлакачиликнинг сўнгги мерослари тугатилгандан кейингина, деб давом қилди бош министр, ялпи тинчлик таъмин этилиши мумкинлигига Ҳиндистон халқининг имони комил. Шу сабабдан, Ангола, Мозамбик, Жанубий Родезия, Жанубий Африка сингари мамлакатлардаги халқларнинг мустақилликка ва ажнабийлар ҳукмронлигидан озод бўлишга қаратилган интилишларини Ҳиндистон шу қадар қатъият билан қўллаб-қувватлайберажагини яна такрорлаб айтмоқчиман. Мана шу олижаноб соҳада Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон БМТда мустамлакачилик ва империализмга қарши олиб борилаётган курашда ҳамма вақт қўлни-қўлга бериб келаётирлар.

Совет Иттифоқи сингари Ҳиндистон ҳам тинчлик ва тинч-тотув яшаш сиёсатига қаттиқ ишонади. Биз тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда интернационал дўстликни ва яхши ниятни кучайтириш мақсадида ҳар иккала мамлакат ҳамкорлик қилиши керак.

Улар тинчлик яхлит нарса эканлигини, бинобарин, қаерда юз беришидан қатъий назар, вужудга келган уруш хатари бутун дунёда тинчликка таҳдид солажагини ҳам унутмасликлари лозим.

Бош министр Вьетнамдаги аҳвол ҳаддан ташқари ташвишлантираётганлиги хақида гапириб, бу хол тинчлик иши учун катта хавф-хатар туғдирмоқда, деди. Четдан бўлаётган ҳар қандай аралашувга чек қўйилмоғи ва Вьетнам халқи ўз қадр-қимматига эга бўлиб, эркинлик шароитида хаёт кечириш имкониятини олмоғи керак. Қуролли можарога чек қўймоқ учун, томонларнинг жанг майдонини тарк этиб, музокаралар столи атрофидан жой олмоқлари учун ҳамма чораларни кўриш лозим. Вьетнам проблемаси уруш йўли билан ҳал қилинадиган проблема эмас. Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилиш тўхтатилиши ва масалани тинч бартараф этиш учун тегишли вазият вужудга келтирилиши керак.

Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи шунга қатъий ишонч билдирдики, ажнабийлар ҳукмронлиги остида шу қадар узоқ вақтдан бери азоб чекиб келаётган халқларнинг қисматини енгиллаштириш мустамлакачилар ҳукмронлигидан қутулиб, мустақилликка эришган мамлакатларнинг асосий вазифаси бўлмоғи керак. Бутун диққат-эътибор адолатли иқтисодий ва социал тартиб вужудга келтириш йўли билан халқни етарли миқдорда озиқ-овқат, кийим-кечак, турар-жой, билим, медицина ёрдами ва шу кабилар билан таъминлаш мақсадида экономикани ривожлантиришга қаратилиши лозим. Шу сабабдан тинчлик ривожланиб келаётган мамлакатлар учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга. Жанжал — низо вазиятини вужудга келтириб, кескинликни кучайтиришга интилаётганлар ривожланаётган мамлакатларнинг дўстлари эмас. Ҳақиқатда улар ривожланаётган мамлакатларни ўзларининг бусиз ҳам чекланган ресурсларини иқтисодий тараққиёт лойиҳаларидан ажратиб олиб, миллий мудофаа мақсадларида қуролланиш учун сарфлашга мажбур қилмоқдалар.

Ҳозир ер юзида тинчликка энг жиддий хавф солаётган нарса — ядро қуролининг тарқалиб кетаётганидир. Совет Иттифоқи ташаббус кўрсатиб, бундан буён ядро қуролининг тарқалишига чек қўйиш чораларини кўришга ёрдам берди. Синовларни тақиқлаш тўғрисидаги Москва шартномаси очиқдан-очиқ ана шу мақсадни кўзлаган эди. СССР ядро қуролини тарк этиш соҳасидаги чораларнинг кўрилишига ёрдам беришга уринаётган бир пайтда, Хитой яна бир ядро бомбасини портлатди. Ядро қуролини контроль қилиш ва оқибат натижада йўқ қилиб ташлаш проблемаси муҳим ва шошилинч проблема эканлигини бу нарса яна бир карра таъкидлаб турибди. Ҳиндистондагилар шунга қатъий ишонадиларки, агар жуда яқин фурсат ичида ядро хавфини контроль қилиш учун таъсирчан чоралар кўрилмаса, дунё шундай босқичга бориб қолиши мумкинки, ундан орқага қайтадиган йўл бўлмайди.

Мен сизларни, дўстларим, инсониятга таҳдид солаётган мана шу хавф-хатарга ғоят жиддий эътибор беришга ҳамда шу таҳдидга қарши курашмоқ учун тегишли чораларни кўришга чақираман, деди Лаъл Баҳодир Шастри.

Сўнгра бош министр айтдики, Ҳиндистон қўшилмаслик ва тинч-тотув яшаш сиёсатига дадил амал қилаётган бир пайтда, муайян мамлакатлар Ҳиндистон территориясига ҳасадли назар билан қарамоқдалар ва унинг чегараларини бузишга уринмоқдалар. Биз тинчлик ва халқаро низоларни бартараф қилиш учун тинч методлардан фойдаланиш тарафдори бўлган халқимиз ва юз бериши мумкин бўлган ҳамма низоли масалаларни биргаликда ўткириб муҳокама қилишга ҳамиша тайёрмиз. Лекин тинчлик ва музокаралар йўли рад этилиб, агрессия қилинадиган бўлса, бурчимиз бизни ўз озодлигимизни муҳофаза этишга ва чегараларимизни ҳимоя қилишга мажбур этиб қўяди.

Планетамизда тинчлик бўлмоғи учун ядро қуролига нисбатан ҳам, оддий қурол-ярогларга нисбатан ҳам ёппасига қуролсизланиш зарурлигига биз сидқидилдан ишонаберамиз. Биз ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Москва шартномасини тузишни қаттиқ талаб қилган маҳалда Совет ҳукуматининг ядро қуролига нисбатан кўрсатган ташаббускорлиги билан уни табриклаймиз. Бу — ядро қуролини тарк этишга эришиш томон қўйилган катта қадам эди, лекин дастлабки қадам эди, холос. Биз бу қадам ядро қуролининг барча синовларини, шу жумладан, ер остидаги синовларни тақиқлашга ва бутун дунёда ядро қуролидан фойдаланишни тақиқлаб қўйишга олиб боради, деб умид қиламиз. Мен сизларни ишонтириб айта оламанки, менинг ҳукуматим ва менинг халқим бу ишда сизлар билан ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар билан астойдил ҳамкорлик қиладилар.

Ҳиндистон ҳукумати ва халқи иккала мамлакатларимиз ўртасида ҳамиша дўстона муносабатлар ҳукм сурib келганлигига хурсанддирлар. Ҳиндистон ҳукумати ва халқи бу муносабатлар борган сайин янада мустаҳкамланаберади, деб ишонадилар. Совет Иттифоқига қилган визитим менда совет ва хинд халқлари биргалашиб, бутун дунёда тинчлик иши учун энг қудратли омил бўлиб қолишлари мумкин, деган ишонч ҳосил қилди.

Бош министр айтдики, сўнгги пайтда жаҳон яна тинчлик йўлидан жанжал сўқмоғига тойиб кета бошлади. Яқинлашиб келаётган можаронинг олдини олмоқ учун давлат арбобига хос ғоят зўр донишмандлик кўрсатиш зарур. Тинч вазиятни тикламоқ учун ана шундай давлат арбобига хос донишмандлик билан қилинадиган раҳбарлик вужудга келишига кўмаклашмоқ учун биргаликда нималар қила олишимиз мумкинлигини келинг ҳал этайлик. Биз ўзимизни боғлаб турган дўстлик алоқаларининг аҳамиятига ҳам худди мана шундай кенгроқ кўламда баҳо беришимиз лозим.

Лаъл Баҳодир Шастри ўз нутқининг охирида бундай деди: Улуғ пойтахтингиз Москвага қилган визитим тугалланмоқда. Шу ерда ўтказган кунларим ичида улуғ мамлакатингизнинг раҳбарлари ва халқи менга кўрсатган самимий илтифотдан таъсирланиб кетдим. Совет кишилари ниҳоятда одамохун, очиқ кўнгил ва самимий кишилар экан. Мен ишонтириб айтмоқчиманки, 470 миллионли хинд халқи ҳам бу туйғуларга самимият билан жавоб қайтаради. Мен совет халқидан ўз ватандошларимнинг табрикларини ҳамда бардамлик ва равнақ тилаб йўллаган яхши тилакларини қабул этиб олишни илтимос қиламан.

(А. Н. Косигин ва Лаъл Баҳодир Шастрининг нутқи давомли қарсаклар билан бўлиниб турди).

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИНИНГ VIII СЪЕЗДИ

ҲАЁТ—ИЛҲОМ МАНБАИ

Ўзбекистон рассомлари съездида учрашув пайти. Суратда (чапдан ўнгга): Александр Кривонос, Аганес Татевосян, Канафи Тельжанов, Ашот Аллахвердян (СССР Рассомлар Союзининг секретари), Абдулҳақ Абдуллаев ва Леонид Травянко ўртоқлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

13—14 май кунлари Тошкентда республика рассомларининг VIII съезди бўлиб ўтди. Уста рассомлар билан ўймакорлар тасвирий санъатнинг ғоявий савияси ва профессионал маҳоратини янада ошириш йўллари тўғрисида батафсил гаплашиб олдилар.

Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси И. Икромов ўзининг ҳисобот докладида уқтириб айтдики, бундан олдинги съезддан бери ўтган вақт совет санъатининг актив, партиявий, ҳужумкор хислатлари учун курашда муҳим босқич бўлди, ёт идеология кўринишларига муросасизлик, юксак коммунистик идеалларни қарор топтириш совет санъатига хос белгилардир.

Бизнинг замонамизда содир бўлаётган қаҳрамонона ишлар сураткашдан битмас-туганмас илҳом манбаи бўлган ҳаёт ҳақиқатини образлар орқали тасвирлаб беришни талаб қилмоқда. Ўзбекистон рассомлари социалистик реализм байроғини баланд кўтариб бормоқдалар. Улар яратаётган асарларнинг жанри ва тематик ранг-баранглиги бойиди, замондошларимиз ҳаётида, характерида, қилаётган ишларида юзага келаётган янгиликни синчиклаб ижодий ўрганиш намунаси бўлган асарлар майдонга келди. «Совет Ўзбекистони» деган катта виставка, шунингдек республика тасвирий санъати асарларининг Москвадаги виставкаси ана шундан далолат бериб турибди.

Рассомлар образларни ёрқин тасвирлаш, уларнинг руҳий ҳолатини гавдалантириб бериш традицияларини муваффақиятли ривожлантириб бормоқдалар. В. Ковининнинг «Ер етилди», «Рапорт» асарларида, В. Жмакиннинг «Қўриқда» деган ишлар сериясида, А. Абдуллаевнинг «Шарқдан келган меҳмонлар» асарида, М. Саидовнинг «Узум узиш» суратида, Н. Қўзибоевнинг «Чўпонлар хузурида» асарида буни яққол кўриш мумкин. А. Кривоноснинг «Ҳасан ва Ҳусан», Р. Аҳмедовнинг «Тонг» ва «Баҳор» суратлари образлари ва композицияларининг улканлиги билан ажралиб туради. «Қийин сафар» (Г. Улько), «Янги турмуш» (Н. Кашина) асарларида хаётий воқеалар ўткир, уйғун ҳолда ифодалаб берилган. З. Иноғомов («Чўпоннинг хотини»), М. Набиев («Даланинг хўжайинлари»), В. Нечаев («Орол баликчилари») одамни, унинг турмуши ва кундалик ишларини тараннум этганлар.

Замондошимиз ўз тақдирининг хўжайини бўлиб, улкан ва баркамол характерли кишидир, унинг маънавий эҳтиёжлари бой, ҳаётий куч-ғайратга тўлиб-тошгандир. Ўзбекистонлик рассомлардан Ю. Елизаров, Т. Оганесов, В. Фадеев, В. Уфимцев ва бошқалар яратган полотноларда худди шундай одамнинг тимсоли ўз ифодасини топган.

Республика рассомларининг ижодий диапазони кенгайиб бормоқда. Санъаткорлар яратган асарларда инсон ва унинг меҳнати темаси асосий тема бўлиб қолди. Колхоз ва совхозларга, яйловлардаги чўпонлар ҳузурига, Оҳангарон ва Олмалиқ кончилари ҳузурига узоқ муддатли командировкаларга бориш туфайли, катта-катта асарлар бунёдга келди. Газли-Урал газ қувури ётқизилаётган жойларга, Чорвоқ ГЭСининг қурилиш майдончаси, Мирзачўлга бориб, этюдлар чизилди.

СССР халқ рассоми Урол Тансиқбоевнинг самарали ишлари кейинги йилларда Ўзбекистоннинг манзара сураткашлиги қандай катта муваффақиятларга эришганлигига мисол бўла олади. У республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигига бағишланган юбилей виставкасида чуқур мазмунли, гўзаллиги билан кишини тўлқинлантирувчи асарларини кўрсатди. Н. Караханнинг пейзажлари борлиқдан шодланиш ҳис-туйғуларини мадҳ этади. Совет кишиларининг бунёдкорлик меҳнати туфайли республика манзарасида рўй берган ўзгаришларни рассомлар қаламга олмоқдалар.

Графикачи усталар эришган муваффақиятлар ҳам шак-шубҳасиздир. Бироқ, бизнинг олдимизда қийин бир вазифа — графика санъатининг ўткир, давр нафасини сезиб турувчи қадимги шуҳратини тиклаш вазифаси турибди. Ола-булалик ва бежамалик графика санъатида йўқолиб бораётганлиги — яхши ҳодиса. Лекин асарларнинг манзаравий хислатлари сусайтирилаётганлиги баъзан миллий ўзбек санъатининг ўзига хос фазилатларини деярлик йўққа чиқариб юбормоқда. Мамлакатнинг турли шаҳарларига безакчи рассомлар махсус командировкаларга юборилганлиги уларнинг ижодига ижобий таъсир қилди. Лекин уларнинг ижодида ҳали ҳам сийқаси чиққан бир қолипдаги услублар учраб туради. Графика ишқибозлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига чиқарилмоқчи бўлиб турган «Ўзбекистон» эстамплар альбомига кўп умид боғламоқдалар.

Ҳисобот даврида ёш рассомларнинг маҳорати сезиларли даражада ўсди. Улар сюжетли-тематик суратлар яратишдек қийин ва мураккаб вазифани ҳал қилишга дадил киришдилар. В. Бобоев, Б. Токмин, К. Носиров ва бошқаларнинг асарларида борлиққа ўз назари билан қараш, темани зўр жўшқинлик билан тасвирлаб бериш, оригинал услублардан фойдаланиш, кузатувчанлик сезилиб турибди. Ёш ҳайкалтарошлардан М. Мусабоев, Р. Немировский, А. Тоиров, К. Салоҳиддинов, А. Аҳмедов, В. Клеванцов ва бошқалар талантли асарлар яратиб, ҳаммани хурсанд қилдилар.

Монументал санъатни ривожлантиришда ҳам қувончли ўзгаришлар рўй бермоқда. Р. Сучков, В. Евенко, П. Ган, Б. Крючков, А. Сернов, Н. Пудовкинларнинг харбий клубни комплекс безаганлигида, уйсозлик комбинатининг болалар боғчаси биносида бажарилган сюжетли ўймакорлик, Келин-куёвлар саройидаги керамик панно, Саънат саройи фойесидаги ўймакорлик, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги декоратив панно, Улуғбек музейининг безатилишида бу ўзгаришлар ўз ифодасини топди. Ўзбекистон рассомлари театр-декорация санъатида, кинода ҳам самарали ишламоқдалар.

Ҳисобот даврида Ўзбекистон Рассомлар союзи 41 та виставка ўтказганлиги қувончли бир якундир. Шу виставкаларнинг бири бўлган юбилей виставкасининг ўзида 229 рассомнинг 314 асари қўйилди. Лекин буларнинг ҳаммаси қўлга киритилган муваффақиятлардир. Республика рассомлари олдида ҳозир масъулиятли вазифа — Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарликни ижодий жиҳатдан юксак савияда ўтказиш вазифаси турибди. Бутун халқимиз ҳаётидаги ана шу шонли саналарга бағишлаб сураткашлик, графика, ҳайкалтарошлик жанрларида ва тасвирий санъатнинг бошқа турларида янги, юксак ғоявий, юксак бадиий асарлар яратиб бериш лозим.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика рассомлари VIII съездига табрикномасини самимий кутиб олдилар. Табрикномани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов ўқиб берди.

Ўзбекистон рассомларининг VIII съезди 15 майда ўз ишини тамомлади. Съезд шуни кўрсатдики, республикамиз сураткашлари, ҳайкалтарошлари, графиклари кейинги йилларда замонавийлик темаларга кўпроқ мурожаат қиладиган бўлиб қолдилар, халқ ҳаётини ёрқин ва ранг-баранг акс эттирадиган, коммунизм қурувчиси бўлган совет кишисининг маънавий бойлигини ўз ижодларида чуқурроқ гавдалантирадиган бўлиб қолдилар. Тасвирий санъатнинг хилма-хил турларида ўзларини кўрсатган талантли ёшлар санъаткорларимиз сафига келиб қўшилди.

Съездда сўзга чиққан нотиқлар рассомнинг қўли тегмаган, унинг маҳорати ва билимларини кутиб тураётган иш соҳалари ҳали жуда кўп эканлиги ҳақида гапирдилар. Шаҳарлар ва қишлоқларимизни жиҳозлаш, саноат ва турмуш эстетикаси, ёш авлодда бадиий дид тарбиялаш — ана шуларнинг ҳаммаси рассомнинг бурчига киради.

Музокараларда рассомлардан Г. Савицкий, Г. Скоков, Э. Калантаров, В. Рифтин, В. Петров, А. Ган, И. Юровский, Тошкент тўқимачилари Маданият саройи тасвирий санъат студиясининг раҳбари Я. Фрумгарц, санъатшунослар Р. Такташ, С. Маҳкамова, Тошкент театр-бадиий институтининг проректори И. Хорошкин, «Қизил Ўзбекистон» колхози партия комитетининг секретари Т. Умаров, республика Маориф министрлигининг методисти А. Жильцовалар сўзга чиқдилар.

Бир қанча нотиқлар союз правлениеси шаънига, айрим рассомлар шаънига танқидий мулоҳазаларни билдирдилар. Тасвирий санъат усталарининг ижодий активлигини янада яхшилашга қаратилган таклифлар киритилди.

Съезд қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига баланд рух билан табрикнома қабул қилдилар.

Съезд республиканинг барча рассомларини тасвирий санъатнинг юксак коммунистик ғоявийлиги учун ҳормай-толмай курашишга, барча рассомлар ва айниқса ёш рассомларнинг профессионал ўсиши тўғрисида доим ғамхўрлик қилишга даъват этди.

Съезд Ўзбекистон Рассомлари союзи правлениесини ва ревизия комиссиясини сайлади.

* * *

15 майда Ўзбекистон Рассомлари союзи правлениесининг пленуми бўлди. И. Икромов правлениенинг раиси қилиб, В. Жмакин, Т. Аҳмедов, Л. Абдуллаевлар раиснинг ўринбосарлари қилиб сайландилар. (ЎзТАГ).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МАТБУОТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИДА

КЎКРАККА ТАҚИЛАДИГАН „МАТБУОТ АЪЛОЧИСИ“ НИШОНИ

МОСКВА, 14 май. (ТАСС мухбири). СССР Министрлар Совети Матбуот давлат комитети билан маданият ходимлари касаба союзи марказий комитетининг фахрий ёрлиғи ва кўкракка тақиладиган «Матбуот аълочиси» нишони ҳақидаги низомлар бугун комитет мажлисида кўриб чиқилди.

Нашриётчилик ишини, полиграфия ва китоб савдосини яхшилашда ва ривожлантиришда актив қатнашаётган илғор коллективларни, шунингдек айрим ходимларни рағбатлантириш учун Фахрий ёрлиқ таъсис этилади. Матбуот асарларини юксак ғоявий-назарий савияда чиқариш учун, нашрларнинг бадиий безаги ва босмахонада босилиши юқори сифатли бўлиши учун, китоб савдосини аъло даражада уюштириш, китобларни ва шу каби бошқа нашрларни тарқатишда прогрессив формаларни жорий қилиш ва жамоатчилик асосларини авж олдириш учун курашаётган илғор коллективлар, шунингдек айрим ходимлар ана шу Фахрий ёрлиқ билан мукофотланади.

Энг кўп ўрнак кўрсатган ходимлар кўкракка тақиладиган «Матбуот аълочиси» нишони билан тақдирланади.

ПИОНЕР САРОЙИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройи 30 ёшга тўлди. Пионерлар қувончига шерик бўлиш учун бугун бу ерга жуда кўп меҳмонлар ҳам келишади.

Пионер ва ўқувчиларнинг республикамиздаги тўнғич саройи ўтган 30 йил ичида ўзининг бой тарихини яратди. 1935 йилнинг баҳорида саройни тантанали очиш маросими бўлган эди. Ўша шодиёна кунни саройнинг биринчи аъзолари ҳали-ҳали яхши эслашади.

...Ўша куни ўйин-кулги авжга минди. Хоналарда пионерларнинг сборлари ўтказилди. Ўқувчилар бу ердан тез-тез походларга чиқиб туришди.

Сарой аъзолари ташаббуси билан Тошкентдаги 6-мактабда турли тўгараклар ташкил этилди. Бадиий ҳаваскорлар тантанали кунда катта концерт қўйиб беришди. Энг муҳими, бу ерда шаҳар ўқувчилари ўртасида мустаҳкам дўстлик алоқаларига яна бир асос солинди

Йиллар ўтди. Сарой бағри борган сари кенгайиб, унинг аъзолари сони ортиб кетди. Янги тўгараклар очилди. Сарой пионер ва ўқувчиларнинг энг севимли жойига айланиб қолди. Ёш авлодни тарбиялашда, ўқувчиларнинг мактабда олаётган билимларини мустаҳкамлашда, техникага бўлган қизиқишини оширишда катта роль ўйнади. Ўқув-тарбия ишларини янада яхшилашда мактаб педагогик коллективларига яқиндан ёрдам бериб келди ва ёрдам беряпти.

Унинг биринчи аъзолари бўлган пионер ва ўқувчилар ташаббуси билан яна талайгина тадбирлар амалга оширилди. Чунончи, О. Гуревич /музика тўгарагига актив қатнашди ва раҳбарлик қилди.

Биринчи пионерлардан бири Т. Борзенко Тошкентдаги 6-шаҳар касалхонасида врач бўлиб ишлаяпти. Саройнинг актив аъзоси бўлган В. Карпов эса ҳозир Совет Иттифоқи Қаҳрамони. Биринчи пионер Ҳайриниссо Содиқова актив жамоатчи сифатида кўпчилик ҳурматини қозонди.

Ватанимизнинг кўпгина донгдор кишилари пионер ва ўқувчиларнинг азиз меҳмонлари бўлишди. Атоқли композиторлардан Дунаевский, Кабалевскийлар, Совет Иттифоқи маршали С. Будённий, космонавт-учувчи Попович ва бошқалар саройда болалар билан учрашишди.

Ўз навбатида сарой аъзолари ҳам бирнеча шаҳарларда меҳмон бўлишди. Сарой ансамбли Москва ва Киев шаҳарларида гастроль томошаларини кўрсатди. Ўтган йили эса ҳаваскорлар «Артек» пионер лагерида гастролда бўлишди.

Пионер саройида ҳозир 35 та ҳар хил тўгарак ишлаб турибди. Уларга икки мингдан ортиқ пионер ва ўқувчи актив қатнашаяпти. Шуни қувонч билан айтиш керакки, бу ерда ташкил этилган етти йиллик музика мактаби синфларида ҳозир 375 ўқувчи таълим олмоқда.

Бугун юбилей шодиёнаси кунида сарой аъзолари қилинган ишлар ҳақида мароқ билан гапириб берадилар. Ёш техниклар кучи билан тайёрланган экспонатлар намойиш қилинади. Бахтиёр ёшлик ҳақидаги қўшиқ ва музикалар янграйди.

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

ҲУРМАТ ҚИЛСАНГ, ҲУРМАТ КЎРАСАН

Харидор магазинга томоша қилгани эмас, балки эҳтиёжи учун зарур буюм ёки рўзғорга керакли озиқ-овқат харид қилиш учун киради. Шундай экан, зарурият билан магазинга кирган харидор «баракалла, савдо ходими ана шундай бўлиши керак» деб хурсанд бўлиб чиққани яхши. Бир оғиз сўз билан киши кўнглини тоғдек кўтариб, руҳини бардам қилиш ёки дилини хуфтон қилиб ранжитиб қўйиш мумкин.

Бизда шундай маданиятли, ширин сўз савдо ходимлари борки, улар билан гаплашган сари, гаплашгинг келади. Бундай ходимлар харидор кўнглини овлабгина қолмай, уларнинг дилига мос кийим-кечак ва газламалар танлашда ёрдам беришади, бу билан харидорлар ҳурматини қозонишади.

Редакциямизга ана шундай маданий хизмат кўрсатаётган савдо ходимлари ҳақида илиқ сўзлар айтилган кўпгина хатлар келиб туради.

Куйбишев «Райпишчеторги»га қарашли Светлана номли 8-сон магазинга кирган ҳар бир харидор албатта хурсанд бўлиб чиқади. Чунки сотувчи Муайямхон Шомуротова магазинга кирган харидорларга нисбатан ҳушмуомилада бўлиб, у истаган нарсани топишда ёрдам беради. Шу сабабли Муайямхон ҳамиша харидорлар хурмат-эътиборини қозониб келмоқда.

— Муайямхон Шомуротова ҳақида кўпчилик фикрини билиш учун, — деб ёзади газетхон **С. Жўраев**, — магазиннинг «Шикоят ва таклифлар» дафтарида консерва заводи ишчилари ёзиб қолдирган раҳматномадаги ушбу сўзларни ўқишнинг ўзи кифоя. «Светлана, — деб ёзишган улар, — ўз номи билан нур дегани. Магазин сотувчиси Муайямхон ҳам бизга нисбатан ҳушмуомалада бўлди, ширин сўзи билан қалбимизни равшан этди».

Очиғи, бундай илиқ сўзлар ҳар бир савдо ходимига ҳам насиб этавермайди. Жонкуяр ва камтарлиги билан кўпчилик ҳурматини қозонган М. Шомуротова ойлик товар обороти планини бажармай қолмайди. Муайямхон район пишчеторги маъмурияти томонидан бир неча бор мақтов қоғозлари билан тақдирланди.

— Кўкрагида «Аълочи савдо ходими» значоги ярқираб турган Муаззам опа Умарова, — деб ёзади қишлоқ мухбири **Т. Исломбоева**, — Калинин районидаги Ильич посёлкаси магазинида кўп йиллардан буён ҳалол хизмат қилиб келмоқда. Сотувчининг муомаласи илиқ, тили эса ширин бўлса, харидор ҳам ўйлаганидан кўпроқ харид қилар экан. Муаззам опа харидорларга зарур маслаҳатлар беради. Кимга қандай газлама ёки кийим-кечак керак? У ана шу талабни ҳисобга олиб ишлайди. Шунақа молнинг магазинда ҳар доим бўлишига ҳаракат қилади. Бундай талабчанлик ва ширинсуханлик Муаззам опага катта обрў ва ҳурмат келтирди.

Обиджон ўрта мактабни битириб қишлоқ магазинига сотувчи бўлиб келган кунларининг бири эди. Магазин мудири Набижон Мамадалиев витринадаги газламаларни кўз-кўз қилиб, улар кўнглини овлаётган шогирди Обиджоннинг келажакда яхши савдо ходими бўлиб етишишига ишонч ҳосил қилди. Дарҳақиқат элга хизмат қилиш орзуси Обиджон зиммасига масъулиятли вазифани юклади. Эндигина 25 баҳорни кўрган бу йигит орадан кўп ўтмай қишлоқ аҳолиси ўртасида ишчанлиги ва илиқ муомаласи билан ҳурмат қозонди. Калинин район Кўктерак посёлкасидаги 17 универсал магазин сотувчиси Обиджон Соатов аҳолини ширин-сўз билан, иложи борича зарур моллар билан кўнглини хушнуд этишга ҳаракат қилади. Ҳаваскор мухбир **А. Исажонов** ана шулар ҳақида ёзиб юборган.

Тошкент шаҳар «Хлебторг»ига қарашли 23магазин сотувчиси Раҳима опа Тўлагановaнинг меҳнат дафтарчасини варақлар экансиз, фақат раҳматномаларнигина ўқийсиз, — деб ёзади ўртоқ **Х. Фозилов**, — ўн йилдан буён савдо даргоҳида хизмат қилиб келаётган Раҳима опа ёш ходимларни камтар, ростгўй ва софдил қилиб тарбиялашда катта ҳисса қўшмоқда.

Мухбир ўртоқ **Й. Уринбоев** Эски Тошкент қишлоқ советидаги Пахта сельпосига қарашли Иззат Иброҳимов мудирлик қилаётган 10-коммунистик меҳнат магазини коллективи ҳамда Алиева, Иброҳимов, Исаева, Шокиров, Усмонов, Федорова, Муталова, Турсунқулова, Ҳамроқулов каби савдо ходимлари ҳақида ана шундай ҳароратли сатрлар билан мақола ёзиб юборган. Ўртоқ **Т. Имомов** ўз хатида шу сельпонинг жонкуяр савдо ходимларидан официантка Мунаввар Усмонова, маданий моллар магазини мудири Иброҳим Сайдалиев ва бошқаларнинг хизматидан қишлоқ аҳолиси мамнун бўлаётганлиги тўғрисида ёзади.

Бизда савдо маданиятини ошириб, эл-юрт ҳурматини қозонаётган бундай софдил, хушмуомала, ширин сўз савдо ходимлари кам эмас. Лекин савдо даргоҳида эндигина тетапоя қилиб келаётган ёшлар ҳам борки, улар савдо маданиятини қунт қилиб ўрганишдан бўйин товлашади. Ҳатто улар савдо маданиятини прилавка орқасида ҳаддан ошa ўзларига оро бериш билан чеклаб қўйишади. Худди ана шундай ёш ходимлар харидорларга «Керак одам ўзи қидириб олаверади-да», деган нотўғри тушунча билан қўпол муомалада бўлишади. Бундай ёшлар ўз ҳалол меҳнати билан элда ҳурмат, обрў топаётган тажрибали савдо ходимларидан ибрат олсалар арзийди. «Ҳурмат қилсанг, ҳурмат кўрасан» дейди халқимиз. Элга сидқидил, ҳурмат билан хизмат қилган одам ўзига ҳурмат, эътибор орттиради.

САЛОМАТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ

Тошкент тўқимачилик институтида сиҳат-саломатлик халқ университети очилди. Университет машғулотлари ойида икки марта ўтказилади. Ҳозир унинг машғулотларига 100 га яқин студент актив қатнашяпти.

Институтнинг медицина ходимлари халқ университетини ўз оталиғига олишган. Машғулотлар шулар томонидан олиб борилмоқда.

Куни кеча университетнинг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Врач И. Каменецкий тингловчиларга медицина янгиликлари тўғрисида гапириб берди.

Навбатдаги машғулотларда медицинанинг муҳим масалалари ҳақида лекциялар ўқилади.

А. АБДУАЛИЕВ.

ХАЗИНА

Чирчиқ дарёси хазина экан. Хазина бўлганида ҳам мўъжизакор, бойликлари беҳисоб, битмас-туганмас хазина экан. Бу асов дарё деҳқонларга сув, саноатчиларга нур бермоқда. Хазиналар дарёсининг қудрати буюк, суви гавҳар, қум, тош-шағали дурга баравар.

Шўхоқар дарёнинг ўнг қирғоғида индустрия гиганти — тош-шағал майдалаш ва саралаш заводи фойдаланишга топшириш арафасида. Бу завод бир йилда 500 минг кубометр тош майдалаш ва саралаш қувватига эга бўлади. Демак, инерт материалларга бўлган эҳтиёжни қондира олади.

Кун қизиғида ҳам, водий узра тун чодири ёйилган пайтда ҳам завод қурилишида иш тўхтамайди. Кунлар тунларга уланиб кетади. Кўпчилик бинокорлар қуёшни қурилиш объектида қарши олишади. Вақт тиғиз. Хотиржамликка ўрин йўқ.

160-қурилиш трестига қарашли 225-УНР монтажчилари, бетончилари, ўнлаб пудратчи ташкилотлар мазкур заводни иложи борича тезроқ фойдаланишга топшириш иштиёқида ғайрат, шижоат кўрсатиб меҳнат қилишмоқда. Асосий ишлаб чиқариш корпусининг осмонўпар колонналари корхонанинг салобатидан дарак беради. Ана, баландлиги икки теран бўйи келадиган 20 тонналик кўтарма иран хартумига 12 тонналик яхлит темир-бетон плитани илиб, даст кўтарган ҳолда қаерга қўндириб қўйишни мўлжаллаб турибди. Гоҳ иккинчи, гоҳ тўртинчи қаватда электр учқунлари сачрайди. Гўё пайвандчи қиз бир қисм оловни кафтига олиб сочиб юбораётгандек.

Асом Алимов бошлиқ комплекс бригада аъзоларининг қирқтадан ҳунари бор дейишади бу ердагилар. Дурадгорлик, бетончилик, арматурачилик, сувоқчилик, ҳатто йирик-йирик темир-бетон ва металл конструкцияларни монтаж қилишни ҳам ўзлаштириб олишган улар. Қурилишнинг бошидан охиригача Алимовлар бригадаси кураш майдонини тарк этмайди. Мана ҳозир улар ёрдамчи бинолар — устахоналар, материал складлари қуриш ишлари билан банд. Асом Алимов қачон қараманг ишнинг энг оғир жойида: ҳали плиталарни тўғрилаётган, ҳали ғишт тераётганларга кўмаклашади. Хуллас, унинг бирор дақиқа бўш турганини кўрмайсиз.

— Улуғ байрам арафасида айниқса зўр меҳнат қилишди, бу азаматлар, — дейди қурилиш участкасининг бошлиғи ёш инженер Уливер Ибрагимович Ресульев, — апрель ойи планини 176 процентга етказиб адо этдилар. Ишнинг сифатини айтмайсизми. Ҳамиша аъло.

Шағал майдалайдиган дробилка ўрнатилган эстакада плиталарини сўнгги пардоздан чиқараётган Вилли Пфаф бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси, бетон колонналар чокларини пайвандлаётган Рифат Зейтуллаев, Лев Мерман бошлиқ бригадалар социалистик мусобақада Асом Алимов бригадасидан орқада қолаётгани йўқ.

Монтажчи-пайвандчи Анатолий Афанасевни чирчиқликлар яхши танишади. Унинг расми неча марталаб «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олган. Дастлаб у Чирчиқдаги трансформатор заводи, сўнг қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати қурилишида ишлади. Анатолий қаерда бўлмасин ўз ҳалол меҳнати билан коллектив ҳурматини қозониб келди.

Иш боши — прораб Шаип Гафаров илғор бетончи Марям Каримова, Вера Исломова, ғишт терувчилардан Ольга Фролова, Зоя Хаустовалар ҳақида мароқ билан сўзлайди.

— Ишларимизнинг кетиши ёмон эмас. Ютуқларимиз ўзимизники, — дейди Уливер Ибрагимович бизни ҳали битмаган темирйўл шоҳобчаси томон бошлар экан, — бироқ кўнгилни хира қиладиган жойлар ҳам бор. Кўрдингизми, ана шу темирйўлни Чирчиқ «Ташоблтрансспецстрой»нинг ихтисослаштирилган қурилиш бошқармаси 1963 йилдан бери битказмай келади. Бошқарма бошлиғи Солих Расулевга мурожаат қилмаган кунимиз йўқ. Шу ташкилот қуриши лозим бўлган водопровод, канализация ишлари ҳам ўлда-жўлда бўлиб ётибди.

Суҳбат вақтида 4-ихтисослашган монтаж бошқармаси ҳам ишга астойдил ёндошмаётганлиги, бошқарма бошлиғи Сергей Егорович Азарин бош пудратчининг талабларига қониқарли жавоб бермаётганлиги маълум бўлди. Мазкур бошқарма монтажчилари қаерда ишласалар ҳам ишни чала-чулпа бажаришмоқда. Бу кўп норозиликларга сабаб бўлмоқда. Умуман бу бошқарма 160-трест бўйича ҳам ишни орқага силтамоқда.

Маълумки, бинокорликда йирик темир-бетон конструкциялар асосий ўрин эгалламоқда. Тош ва шағалга бой бўлган Чирчиқ дарёси бўйидаги ана шу гигант корхонанинг катта аҳамиятга эга эканлиги аён. Шу туфайли 225 УНР бинокорлари заводни планда кўрсатилган муддат — IV кварталда эмас, яқин ойлар ичида фойдаланишга топшириш учун енг шимариб астойдил ишламоқдалар.

Ш. ҚОСИМОВ,
Т. МИРҲОДИЕВ.

ҲАМОҲАНГ ЖАРАНГЛАР ҚЎШИҚЛАРИМИЗ

Декадага украин кино-санъаткорлари ҳам ўз совғалари билан келадилар. Шаҳримиз томошабинлари қардош республика киностудияси ишлаган бир қанча фильмларни томоша қиладилар. Суратда: «Туш» кинофильмидан кадр. Бу фильмни А. П. Довженко номидаги киностудия ишлаган. Режиссер Вл. Денисенко.

Максим РИЛЬСКИЙ.

ОНА ХАЛҚИМ

Она халқим! Менга ҳаёт бахш этдинг,
Орзунг, ўйинг билан яшайман мангу.
Бутун ўлка бўйлаб довруғинг кетди,
Алвон кашталаринг о, қандай сулув!
Она халқим! Сен пўлат қуйиб,
Етиштирсанг чексиз қирларда буғдой —
Эртанги шонингни оламан туйиб,
Бугуннингдан эртанг кўрсатар чирой.
Ер ости — шахтада, комбайни — рулда
Ҳар ишда халқим моҳирлигинг бор.
Афсонавий зафар яралар зумда.
Ишинг ҳам оддий-у ҳамда улуғвор.
Она халқим! Меҳнат, ижод, қуришда
Олий мукофотга лойиқсан — лойиқ!
Башарият бахти учун курашда
Партияга сен ҳам фарзандсан содиқ!

Платон ВОРОНЬКО.

КЕКСА СОЛДАТ ҚЎШИҒИ

Бобо дея чақирдинг, кексайдим наҳот,
Наҳотки юрагимда туғади ғайрат?
Йўқ, бобо эмас, менман солдат-ветеран,
Доим омон чиққанман жанглар ўтидан.
Ўн бешинчи йиллари курашда юрдим,
Инқилоб йилида ҳам сафларда турдим.
Фашизмга қарши мен бўлдим партизан,
Йўқ, бобо эмас, менман солдат-ветеран!
Ҳозир ҳам вақтим бекор ўтказмайман, йўқ!
Ишда менга етиб кўр! Етказмайман! Йўқ!
Йўқ, мен бобо эмас, менман солдат-ветеран.
Баданимга ўн тўрт ўқ из солиб ўтган.
Гар керак бўлиб қолса қай вақт мабодо,
Ватан учун жонимни қиламан фидо.
Қани қуйинг менга ҳам дўстлар, винодан,
Йўқ, бобо эмас, менман солдат-ветеран!

Ю. ШОМАНСУР таржимаси.

Юрий ГОЙДА.

ИККИ ШЕЪР

ОНАСИНИ КУТАР ГЎДАК

Онасининг расмига қараб,
Соғингандан кўзи жовдираб,
Ўғлим тинмай берар
саволлар:
— Қани ойим, қайда
қолдилар?
Бармоқларим санайман
шунда,
Маҳтал кўнглин олгим
келади.
Дейман унга: йигирма
кундан —
Кейин сулув ойинг келади.
Ўғлим жиддий дер
ўпкаланиб:
—Дада мунча бармоғингиз
кўп?

ВОКЗАЛДА

Тағин келди ҳижрон дамлари,
Йўл очиқ деб ёнар семафор,
Қалбга чўкди фироқ ғамлари,
Кўзларингда ёшинг
шашқатор.
Кўп қайғурма, яқиндир
висол,
Тугайди бу айрилиқ куни,
Фақат гулим, сен ишқимни
ол,
Менга бергил ишқинг
ёлқинин

Русчадан Н. РАҲИМЖОНОВ таржимаси.

Любовь ЗАБАШТА

УКРАИНАГА

Муҳаббати беқиёс бу юртни жондан суяман,
Буғдойзорда кўргум битмас-туганмас хазинани,
Умрим бўйи мен ўзда йўқ қувонч билан севаман
Юзларини ёмғир ювган гўзал Украинани.
Баҳорининг гумбирлаган момақалдироғини,
Кузагида шатир-шитир тўкилган япроғини,
Эманларин олтин рангли либос кийган чоғини,
Чаманзори, қайинзори, чўлу боғу-роғини,
Тонгларини, шабнамини, ўрмонини, тоғини,
Днепрнинг шамоли-ю, муқаддас тупроғини,
Қош қорайиш пайти чўғдек ёнган калинасини,
Қанду-асал мевалари, шарбат малинасини,
Таранг қордек олди қўшиқ куйлаб турган тераксор,
Қадди расо ёдгорликлар, хуллас унда неки бор
Барини ҳам чин қалбимдан севаман такрор-такрор.
Ёшликданоқ гул жамолинг бўлган эдим мафтуни,
Далаларда сўқмоқ йўллар бўйлаб юрганим чоғда,
Паға-паға юксаларди паровозлар тутуни,
Йўллар мени қаёққадир имлар эди узоқда...
Юрагимда неки бордир, сендан олганман барин,
Сенсиз яшаш менинг учун ҳиссиз, жонсиз қўшиқдай.
Украина гуллаб-яшнаб янгратаркан куйларин,
Куйларига қўшилишиб жўр бўламан ошиқдай.

Русчадан Ҳаким ХУЖАЕВ таржимаси.

Евген ГУЦАЛО.

ҚУЁШГА ЭРГАШИБ

(ҲИКОЯ)

Қорлар эриб кетди. Куни кеча қоп-қорайиб турган ер селгиб, оқарди. Олмаларнинг куртаклари бўртиб қолди.

Туш пайти офтобга ўзимизни тоблаб ўтирамиз. Ёғочдан милтиқ ясаб «уруш-уруш» ўйнаймиз. Саржинларнинг орқасини, болохоналарни титкилаб, занг босиб кетган ғилдирак билан бир учи ҳассанинг дастасига ўхшатиб қайрилган симни топиб оламиз. Ғилдиракни сим билан итариб юборамиз-у кўклам шамоли ялаб қуритган илиққина ердан ялангоёқ чопқиллаб кетамиз. Тез югурганингдан юрагинг уриб, кўз олдиларинг жимиллашиб кетади. Йўл четида қатор тизилиб турган яп-яланғоч дублар уфқда каттакон ғилдиракка ўхшаб турган қуёшни тутиб қолмоқчидай туюлади. Бора-бора ғилдиракнинг ҳам, симнинг ҳам занги тозаланиб, алланечук янгроқ, тиниқ оҳангда жаранглай бошлайди.

Ғилдирак ғилдиратиш кечалари тушимга ҳам киради. Осмон-фалакда учиб юрган ғилдирак эмас, қуёшнинг кетидан қувлаб кетаётган бўламан. Қуёш ортидан олтинранг ўт чиқариб борган сайин тезроқ ғилдирай бошлайди. Кетидан зўрға-зўрға етиб оламан, мадорим қолмайди. Бора-бора орқада қолиб кетаман. Қуёш бўлса думалай-думалай, кўздан ғойиб бўлади. Эртасига тағин болалар билан ғилдирак ғилдиратамиз. Кечқурунлари — йўлларга оқшом соя ташлаган пайтларда югуриш айниқса гаштли бўлади. Сирень дарахтлари кўкариб ётган, қичитқи ўт ҳиди гуркираб турган муюлишлардан қайта-қайта чопиб ўтамиз. Баланд-баланд осмонда илк юлдузлар порлай бошлайди. Пахса деворлар, тегирмон орқада қолиб кетади. Анҳорни бўғиб қўйган тўсиқ устидан ўтаману борган сайин тезроқ югура бошлайман. Оёқларим ерга тегаяптими, йўқми сезмай қоламан. Назаримда ернинг ўзи кучи борича айланиб келаётгандай бўлади. Бостирма деворлари билан саройлар ҳам, челаги кўтариб қўйилган қудуқлар, эшик ёнида боласини ўйнатаётган хотинлар билан қовоқ писта чақиб ўтирган қизлар ҳам, сихмолани тузатиш билан овора бўлиб қолган темирчи Миллион амаки, гуркираб ўсиб кетган бурганлар орасидан аранг кўриниб турган ўроқлар, чалғилар ҳам, асалари қутилари ёнида ўралашиб юрган Мина тоғам ҳам-ҳаммаҳаммаси кўзим олдидан пирпираб ўтиб кетади.

Бора-бора ғилдирак жаранглашдан тўхтайди. Биз — болакайлар ҳам ўлардай чарчаб, тўхтаб қоламизу, қудуқ ёнида тўпланамиз. Пастда тўртбурчак шаклидаги кўм-кўк сув ялтираб кўринади, пўпанак ҳиди анқийди. Челакни секин-секин пастга туширамиз. Булқиллаб ичига сув тўлади. Пақир юқорига чиқиши билан хўл тунука иси димоққа урилади. Ҳаммамиз бараварига челакка ёпишамиз. Сувнинг совуқлигидан тишлари камашиб кетади одамнинг.

Оқшом қўнгач уйга қайтаман. Устига кўк пиёз сепилган, буғи чиқиб турган хамир овқатни маза қилиб еймиз. Назаримда ҳалиям оёқларим тагида ер чирпирак бўлиб айланаётгандай, ғилдирак бўлса борган сайин тезроқ ғилдираб кетаётгандай туюлади.

Ўрим пайтлари офтобда қизиб ётган буғдойзорларга кетиб қолардик. Тандирдай қизиб кетган ҳаво чирсиллаб тургандай. Боғланган буғдойни хирмонга ташиб, оталаримизга қарашган бўлардик. Пишиб тобига етган бошоқларнинг хушбўй иси еру-кўкни чулғаб олар, хирмонга тўкилаётган доналар қўнғироқдай овоз чиқариб жаранглар эди. Буғдой боғламларини устма-уст тахлаб ташлаймиз. Отам битта донни тишлари орасига олиб чақади. Тағин ўша қўнғироқдай тиниқ овоз қирсиллаб эшитилади.

Ўша дамларнинг ҳар бир дақиқаси мен учун жуда азиз эди. Боғ-боғ буғдой ортилган араванинг устида ётиб кетиш ҳам, бошоқларнинг ёнбошингга юмшоққина ботиши ҳам, арава бир томонга эгилиб кетганида юрагинг шиғ этиб кетиши ҳам гаштли, жуда гаштли эди. Шу кетганча мудраб қоласану молотилка олдига етганда кимнингдир гапидан уйғониб кетасан. «Келинг, шу шумтаканғизни ҳам молотилкага ташлаб юборақолайлик, иккинчи шўхлик қилмайдиган бўлади» дейди у шанғиллаб. Кейин хахолаб кулади.

Бир чеккада турган бочканинг тиқинини суғуриб олиб, отилиб чиқаётган сувдан тўйиб-тўйиб ичиш ҳам, офтобда ёниб кетаётган кўкрагингни, қўлларингни, бўйнингни ювиб олиш ҳам жуда роҳат эди. Энди ювинаётганингда сув ташувчи тепангга келиб бақиради: «ҳой шумтака! Тағин сувни исроф қилаяпсанми?» Рости, шунақа дашном эшитиш ҳам, отам хўл латта билан ўраб, ёки сув тўлдирилган пақирга солиб қўйган шиша идишдан муздай сут ичиш ҳам гаштли эди. Ўроқчи қизларнинг ашуласини айтмайсизми? Қўшиқларни шунчалик нафис овозда, чўзиб-чўзиб айтишадики, гўё бу ашулаларнинг ҳаммаси оҳиста нафас олаётган шу буғдойзор кўксидан, қуёш алангасида ёнаётган, шу тубсиз осмондан келаётгандай бўлади...

Қишлоққа кечаси қайтардик. Арава ғилдираклари ғийқиллаб-ғийқиллаб зулмат қўйнига кириб борар, молотилка турган жойдаги сарғиш чироқлар, баланд-баланд, илиққина буғдой хирмонлари секин-секин ғойиб бўлиб қоларди... Араванинг олдинги томонида отларни ҳайдаб бораётган отамнинг елкалари кўриниб туради. Мен бўлсам чалқанча ётиб олиб, осмонга, юлдуз чаманига тикиламан. Юлдузлар денгизда қалқиётгандай, менга эргашиб, олдинга сузиб бораётгандай туюлади. Бирданига юлдузлардан ҳам буғдой иси, бошоқ ҳиди, куннинг қайноқ нафаси гуркираб тургандай бўлади. Нимагадир шу топда улар жуда яқин, қўл чўзса етгудай жойга келиб қолади назаримда.

— Дада, ўша ёқларда ҳам арава бормикин? — дейман секингина.

— Қаёқда?

— Осмонда.

— Қайдам, бор дейишади.

— Нега бўлмаса, кўринмайди?

— Ким билсин, балким энди кўриниб қолар.

— Уёқларда аравалар ҳам юлдузданмикин?

— Ҳа, ўғлим, юлдуздан.

Узоқ жимиб қоламиз. Чирилдоқлар, хашак қирқаётгандай овоз чиқариб чириллайди. Чап томонда, олис-олисларда туннинг кўкиш пардалари орқасида қанд заводининг чироқлари кўз қисади. Тўсатдан қоронғу парда орқасидан каттакон соялар ўрмалаб чиқа бошлайди: йилқичилар уюрларни ҳайдаб ўтиб қолади. Зум ўтмай туёқ товушлари сукунат қўйнида эриб кетади. Фақат тойчоқларнинг кишнаши анчагача янграб туради. Кейин ҳаммаёқ жим-жит бўлиб қолади.

Қоронғу осмонга қанча узоқ тикилсанг, юлдузлар ҳам шунча пасайиб келаётгандай туюлади. Гўё энди осмон-фалакда — юлдузлар орасида сузиб кетаяпсану олис-олисларда — ерда ғилдираклар ғирчиллаб бораяпти.

Отам секингина елкамга туртиб қўяди. Чўчиб туриб кетаман. Таниш бостирма, қадрдон ҳовлимизга етиб келганимизни шундагина биламан. Отам зулмат қўйнига кириб кетиб, зум ўтмай қайтиб чиқади: отларга хашак солади. Томорқадан бошни айлантириб юборгудай ўткир тамаки иси, картошка палаги билан укропнинг хушбўй ҳидлари димоққа урилади. Арава кечаси билан ҳовлида қолиб кетади. Эрталабгача шунаканги шудринг қоплайдики, оппоқ оқариб қолади. Лекин, шу топда нимагадир кўзларимга кечаси билан дам олиб чиққандай кўриниб кетади у.

Картошка қазиш ҳам жуда гаштли эди. Йирик, силлиқ картошкаларни қазиб олардик-да, жўхори поясиними, картошка палагиними ёқиб кўмиб қўярдик. Қопқорайиб қолган пўстини артиб ташлаб, лабларимизни куйдира-куйдира оғзимизга солишимиз билан юмшоққина, қумоқ-қумоқ картошка танглайимиз тагида эриб кетарди. Картошкаларни ўрага кўмиб, тупроқ устига хашак ташлаб қўйиш ҳам, кечалари тулкиларнинг чўзиб-чўзиб улишини эшитиб ётиш ҳам, ҳеч қачон овга боролмаслигингни билиб туриб, эртага овга чиқишни орзу қилиш ҳам жуда-жуда роҳат эди. Фақат оталаримиз милтиқ беришмасди бизга, ишонишмасди.

Шундай қилиб баҳор ҳам, ёз ҳам ўтиб кетарди. Кузда бўлса, тағин ўша ғилдиракларни топиб олардигу, кўз ўнгимизда ястаниб ётган йўллардан югуриб кетардик. Энди бу йўллар бошқача бўлиб қолган, оёқларимиз ерга юмшоққина ботмас, аксинча «дук-дук, дук-дук» этиб урилар эди. Уйларнинг ёмғирда титилиб кетган хашак томларида шу йилги ҳосилнинг сапсариқ сомонлари ҳам кўриниб қолади. Ғозлар баланд-баланд осмондан келаётган шовқинга қулоқ солгандай керилиб, бўйнини чўзиб, ғоқиллайди. Қанотини оғир-оғир қоқиб, четан деворлар оша томорқалар устидан учиб кетишга уринади.

...Кузда тўйлар авжига чиқади. Куёв дўст-ёронлари билан келинникига йўл олади. Аллаким заъфарон заранг япроғидек сарғайиб кетган таранг доирани таёқ билан дарангглатиб чалади...

Шундай қилиб, ғилдирак гардишимиз гоҳ ўнгга, гоҳ чапга айланар, ўзича гоҳ кулар, гоҳ йиғлар эди. Биз бўлсак уни ғилдиратиб олдинга югуриб кетамиз. Шодликдан ташвишлар сари, ташвишлардан шодликлар сари, бахтдан ғам-аламлар сари, аламлардан бахт-иқбол сари югурар эдик.

Русчадан Ў. ҲОШИМОВ таржимаси.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ШАРАФИГА

Ўзбекистонда Украина адабиёти ва санъати декадаси ўтказилиши муносабати билан чирчиқликлар бу кунга катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Шаҳар марказий кутубхонасида очилган виставкада украин шоир ва ёзувчилари Михаил Стельмах, Платон Воронко, Николай Чернишенко ва бошқа таниқли шоир ва ёзувчиларнинг китоблари қўйилган.

Кимёгарлар маданият саройида катта кеча ўтказилади. Бунга алоҳида тайёргарлик кўриляпти.

— Биз, — деди маданият саройининг директори ўртоқ А. П. Нестеренко, — Ўзбекистонда ўтказиладиган Украина адабиёти ва санъати декадасини сабрсизлик билан кутмоқдамиз. Яқинда А. Корнейчукнинг «Платон Кречит» асарини саҳналаштирдик. Ҳаваскорлар эса махсус программада концерт репертуарини тузиб чиқишди. Программага қардош украин қўшиқлари, рақслари киритилган.

Шунингдек декада кунлари кимёгарлар, машинасозлар, қурувчилар билан учрашувлар ўтказилади.

Кимёгарлар маданият саройида эса украин фильмлари кино фестивали бўлади.

О. ЛЕВАК,
Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

УКРАИНА АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛАДИГАН ЎН КУНЛИГИДА

20 МАЙ — ПАЙШАНБА

19.00 — Санъат саройида Украина адабиёти ва санъати ўн кунлигининг очилиш маросими.

19.30 — Алишер Навоий номли театрда Украина ССР халқ артистлари Е. Ершова ва П. Апухтин иштирокида «Оққуш кўли» балети.

21 МАЙ — ЖУМА

10.00 — Марказий виставка залида Украина рассомлари асарлари кўргазмасининг очилиш маросими.

10.00 — Қўғирчоқ театри скверида Китоб бозорининг очилиши. Украина ёзувчиларининг китобхонлар билан учрашуви.

19.00 — Санъат саройида Украина кинофильмлари фестивалининг очилиши.

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида СССР халқ артистлари Б. Руденко ва Н. Кондратюк иштирокида «Арсенал» операси.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Украина адабиёти кечаси. Украина артистлари иштирокида концерт. Кеча радио ва телевидение орқали олиб берилади.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — Чирчиқдаги химиклар маданият саройида Закарпатье халқ хорининг концерти.

20.00 — «Политотдел» колхози маданият саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

22 МАЙ — ШАНБА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида Украина ССРда хизмат кўрсатган артист А. Кикоть иштирокида «Борис Годунов» операси.

20.30 — Санъат саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

20.00 — Тошкент давлат консерваториясининг катта залида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театрининг солистлари Украина ССР халқ артисти Е. Мирошниченко ва А. Соловьяненко концерти.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Закарпатье халқ хорининг концерти.

23 МАЙ — ЯКШАНБА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида Украина ССРда хизмат кўрсатган артист В. Третьяк ва Бутунукраина вокалчилар конкурсининг лауреати В. Река иштирокида «Кармен» операси.

20.30 — Санъат саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Закарпатье халқ хорининг концерти.

24 МАЙ — ДУШАНБА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида Украина ССР халқ артисти З. Христич иштирокида «Фауст» операси.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театрининг солистлари иштирокида СССР халқ артистлари Б. Руденко ва Д. Гнатюклар концерти.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида Закарпатье халқ хорининг концерти.

20.00 — Олмалиқдаги маданият саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

25 МАЙ — СЕШАНБА

20.30 — Санъат саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида Закарпатье халқ хорининг концерти.

20.00 — Чирчиқдаги химиклар маданият саройида Украина санъат усталарининг кечаси.

26 МАЙ — ЧОРШАНБА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида СССР халқ артистлари Б. Руденко ва Д. Гнатюк иштирокида «Риголетто» операси.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри солистлари иштирокида украин композиторларининг асарларидан симфоник концерт.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида Закарпатье халқ хорининг концерти.

20.00 — Чирчиқдаги химиклар маданият саройида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

20.00 — Оҳангарондаги маданият уйида Украина санъат усталарининг кечаси.

27 МАЙ — ПАЙШАНБА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида СССР халқ артистлари Б. Руденко ва Н. Ворвулев иштирокида «Арсенал» операси.

20.00 — Оҳангарондаги маданият уйида Т. Шевченко номли Киев опера ва балет театри балет труппасининг концерти.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Украина ССР халқ артисти З. Христич ва Украина ССРда хизмат кўрсатган артист А. Кикоть концерти.

20.00 — М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида Закарпатье халқ хорининг концерти.

28 МАЙ — ЖУМА

19.30 — Алишер Навоий номли опера ва балет театрида СССР халқ артисти П. Кармалюк, Украина ССР халқ артисти Е. Мирошниченко иштирокида «Травиата» операси.

20.00 — Свердлов номли концерт залида Украина санъат усталарининг кечаси.

20.00 — Офицерлар уйи театр залида Украина ССР халқ артистлари Ю. Тимошенко ва Е. Березин иштирокида «Штепсель Тарапунькани учратди» деган эстрада концерти.

20.00 — М. Горький номли маданият ва истироҳат боғининг ёзги театрида Закарпатье халқ хорининг концерти.

20.00 — Тошкент давлат консерваториясининг катта залида пианиночи Е. Сечкин концерти.

29 МАЙ — ШАНБА

19.00 — Санъат саройида Украина адабиёти ва санъати ўн кунлигининг ёпилиши.

Украина ва Ўзбекистон санъат усталарининг катта концерти.

Тошкент янгиликлари

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

Тошкентда тўртинчи марта «ҳаракат хавфсизлиги учун» конкурси ўтказиляпти. Март ойида бошланган кўрикка ноябрь ойида якун ясалади.

Бу йил конкурсда 32 та йирик авто хўжаликлар, иккита трамвай ва иккита троллейбус паркининг 12 мингдан ортиқ машина ҳайдовчилари қатнашяпти.

Конкурс кўригининг биринчи ойига якун ясалди. Тошкент шаҳар ижроия комитети тасдиқлаган конкурс низомида қайд қилинишича, кўча ҳаракати қоидасига риоя қилган, автомобилни доимо техник жиҳатдан яхши сақлаган, шоферлар ва аҳоли ўртасида хавфсизлик ҳаракати қоидаларини тарғиб қилган транспорт хўжаликлари ишига қараб балл бериб борилади.

Дастлабки ойда ҳамма хўжаликлар ҳам юқори кўрсаткичларга эришди деб бўлмайди. 1-автокомбинат, 143-автобаза, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими автобазаси ва 1-троллейбус парки яхши кўрсаткичга эриша олмади. Бу хўжаликлар 4-автобус паркининг 1-колонна коллективидан ўрнак олса арзийди. Автобус паркининг шоферлари конкурсда энг юқори кўрсаткичга эришиб, биринчи ўринни олишга ва кўчма Қизил байроқ билан тақдирланиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Ҳаракат хавфсизлигига риоя қилиш, бахтсиз ҳодисаларга йўл қўймаслик кишилар ҳаёти ва саломатлигини сақлаб қолиш учун курашдир.

В. ИЛЬИЧЕВ,
шаҳар давлат автоинспекцияси бошлиғи.

Максим Горький номли маданият ва истироҳат боғида болаларга атаб қурилган кафе ишга тушди. «Буратино» кафесидаги овқатлар ҳам, жажжи стол-стуллар ҳам кичик хўрандаларга манзур бўляпти. Суратда: кафенинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотоси.

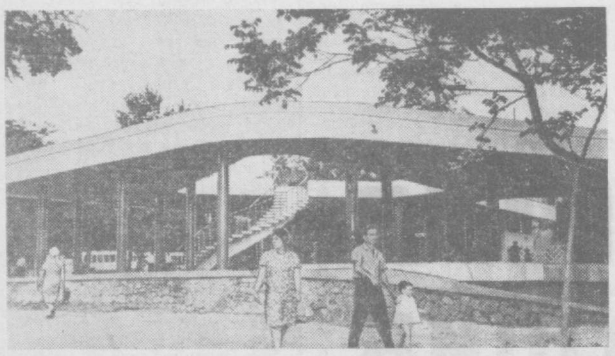

ШИРИН НОНЛАР

Юмшоқ, бўрсилдоқ нонлар... Ҳар кунги дастурхонимиз безаги улар. Уларни «Ташхлебторг» ҳамшаҳарларимизга кетини узмай етказиб беради. Байрам нони, патир нон, сутли нон, пиёзли нон, турли хил булочка—санаб саноғига етолмайсиз.

«Ташхлебторг»нинг аҳил коллективи аҳоли талабини тўла қондириш мақсадида москвалик ва ленинградлик қатор корхоналарнинг «Маҳсулотнинг аъло сифати учун!» деган шиор остида бошлаган ташаббусига қўшилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборди. Торгда 70 та коммунистик меҳнат зарбдори меҳнат қилмоқда.

Яқинда Ўзбекистон ССР савдо министрлиги коллегияси ҳамда давлат савдоси ва матлубот кооперациялари ходимлари касаба союз республика комитетининг президиуми давлат савдоси ва умумий овқатланиш корхоналарининг 1965 йил I квартал социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи ва биринчи пул мукофотини ана шу коллективга беришга қарор қилди.

«Ташхлебторг» 1965 йил биринчи квартал планини 105,1 процент бажарди. Торгда ҳозир 10 та корхона ва 13 та бригада коммунистик меҳнат коллективи ва бригадаси номини олиш учун курашмоқда.

Ҳ. ЮНУСОВ.

ТИНЧЛИК—БОШ МАВЗУ

Округ офицерлар уйида очилган виставка бу ерга келганларга манзур бўляпти. Тасвирий санъат, ҳайкалтарошлик, графика ва фотография асарларидан ташкил топган виставка «Тинчликни қўриқлаб» деб номланган.

Республиканинг кекса рассомларидан П. Беньковнинг «Жангчига совға» деб аталган картинаси ҳамманинг диққатини жалб қиляпти. Рассом фронтда душман билан курашаётган ва фронт орқасида меҳнат қилган кишиларнинг қаҳрамонлигини ёрқин бўёқлар билан чизиб бера олган. З. Ковалевскаянинг «Болалар яраланган жангчилар меҳмони», «Ғалаба билан қайтиш», Ў. Тансиқбоевнинг «Уруш йўллари бўйлаб», «Озод қилинган ерда» асарлари олдидан томошабинлар узоқ вақт кетишмайди.

Виставкада булардан ташқари Б. Жуков, Б. Бобоев, К. Башяров, Н. Тен, Н. Шерстнев ва бошқа рассомларнинг асарлари ҳам намойиш қилинмоқда.

О. АПУХТИН.

КЛУБ, МАГАЗИН, КУТУБХОНА

Клуб, магазин, кутубхона ва медицина пункти қурамиз ўз кучимиз билан. Бунинг учун давлатдан маблағ олмаймиз. Эртадан ўзимиз хашарни бошлаймиз, деган қарорга келишди «Маданият» маҳалласи кексалари. Бу хабар ўша куниёқ бутун маҳаллага тарқалди. Эртаси куни кечқурун эса ёш-яланг бир ерга тўпланди. Бир киши ғишт қуйса, иккинчиси тахта, учинчиси бошқа қурилиш материали топиб келди. Иш қизиб кетди. Коммунистлар Х. Аъзамов, Э. Ҳикматов иш боши бўлишди. А. Одилов, Т. Пўлатов, Х. Раҳматуллаев, кексалардан Ё. Ражабов, Салим ота ва Собир оталар енг шимариб ғишт теришди. Ёшлар ҳам бўш келишмади.

Орадан кўп вақт ўтмай маҳалланинг кўрки бўлган хашаматли бино қад кўтарди.

— Клубда, — деди маҳалла комитетининг раиси ўртоқ Аъзам Мусаев, — йиғилишлар, кечалар, учрашувлар ўтказиш мумкин. Ўзи ҳам каттагина. Узунлиги 24 метр келади. Барака топсин, отахонларимиз. Улар ташаббус кўрсатишди. Ҳамжиҳатликда, бирликда гап кўп.

Бу бинолар сувоқдан чиқди. Яқинда фойдаланишга топширилади.

Ҳ. ҚУРБОНОВ.
Октябрь райони.

„БАҲОР"НИНГ ЕТМИШ КУНИ

СССР халқ артисткаси
МУКАРРАМА
ТУРҒУНБОЕВА
ҳикоя қилади

Рақс санъати мамлакатлар, қитъалар чегарасини билмайди, у ҳамма халқлар учун тушунарлидир деган фикр жуда тўғри экан. Ансамблимизнинг Африка мамлакатлари бўйлаб қилган сафарида бунга биз яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Биз учун бу сафар жуда масъулиятли эди. Ёш коллективимиз чет эл томошабинлари билан биринчи бор учрашуви эди. Шунинг учун ҳам ҳаммамиз аллақандай ҳаяжон билан яшаётган эдик. Ливия пойтахти Триполида бўлган биринчи концертимиз ташвиш ва ҳаяжонларимиз ўринсиз эканлигини кўрсатди. Бизни ўзга юртда жуда самимий, дўстона қарши олишган бўлишига қарамай, ғайри-табиий шароитга тушиб қолган эдик. Сабаби, биринчидан, раққосаларимизнинг кийимлари вақтида етиб келмаганлиги бўлди. Дастлабки томошада оддий кийим билан чиқишга тўғри келган бўлса ҳам санъаткорларимиз бутун маҳоратларини ишга солиб, ўз санъатларини халққа етказа билдилар. Эртасига 8 март — Хотин-қизлар байрами куни шаҳар хотин-қизлари учун махсус концерт қўйиб бердик. Бунда ҳам яна бир ғалати ҳодисага дуч келдик. Томошабинлар ансамблимизда эркак чолғучилар борлигини эшитиб, уларни саҳна орқасида чалишсин, деб туриб олишди. Лекин бунинг иложи йўқлигини маълум қилганимиздан сўнг паранжи, чодраларга ўралиб томоша қилишга рози бўлишди. Мезбонларнинг байрам кайфиятини кўтариб юборганимиздан хурсанд эдик.

Триполида берилган 7 та концертимизнинг ҳаммаси ҳам зўр қизиқиш билан томоша қилинди. Сўнгра бизни Судан қарши олди. 4 минг томошабинга мўлжаллаб янги қурилган ҳашаматли театр саҳнаси ўзбек санъатининг катта зафарига гувоҳ бўлди. Энди ансамблимизни Бирлашган Араб Республикасининг пойтахти Қоҳирада янги учрашувлар кутарди. Тўрт кун араб санъати юлдузлари маконида бўлдик. Шогирдларим ижросидаги арабча ўйин яхши қабул қилинди. Концертни кўрган мамлакатнинг машҳур раққосаси Наима кейин бизга янги рақсларни ҳам ўргатди.

Марокашга боришдан аввал Афина, Женева, Париж шаҳарларида тўхтаб ўтдик. Марокашдаги 2400 ўринли чиройли театр «Баҳор» томошаларини кўришни истаганларни ўз бағрига сиғдиролмади. Концертдан сўнг биз мамлакат президенти ҳузурида қабулда бўлдик. Бу маросимда билдирилган самимий дўстлик туйғулари сира хотирамиздан кетмайди.

Африкага гастролимиз аслида санъатнинг катта ихлосманди, яқин дўстимиз Жазоир Республикасининг президенти Аҳмад Бин Белланинг лутфан қилган таклифи билан бошланган эди. Шунинг учун ҳам Жазоирда бизни орзиқиш ва зўр қувонч билан қарши олишди. Президентнинг ўзи концертимизга келди. Томошадан сўнг саҳнага чиққан Аҳмад Бин Белла коллективимизнинг ҳамма аъзоларига эсдалик совғалари топширди. Президент ҳадя қилган катта гилам ансамблимиз учун бу дўст мамлакатдаги унутилмас учрашувларнинг рамзи бўлиб қолади. Жазоир ва Тунисининг жуда кўп шаҳарларини кезиш учун кунига 200—300 километрлаб йўл босишга тўғри келди. Концертларимизнинг эртасига ҳар куни маҳаллий газеталарда ҳаяжон билан ёзилган мақолаларни кузатиб бориш биз учун мароқли эди. Тунис пойтахтидаги муниципал театрда берган концертимиздан сўнг газеталар жумладан бундай деб ёзишди: «Бу — орзу қилган томоша бўлди. Унга маҳлиё бўлиб қолган тунислик томошабинлар ажойиб шарқ рақслари ва куйлари макони бўлган Бухоро ва Самарқандни хаёлан кезгандек бўлдилар».

Фозил Ҳарратов чангида янграган Бизе, Хачатуряннинг шох музикалари, Қаҳрамон Дадаев чилдирмасининг янгроқ овози, Раббимжон Ҳамдамовнинг арабча куйлари, музикачиларимиз чалган «Жазоир» куйи, Гулнора Маваева, Дилбар Абдуллаева, Валентина Романова, Тамара Юнусова, Светлана Шарипова ижросидаги якка рақслар ҳамда Бахтиёр Йўлдошев, Отахон Матёқубовнинг шўх лапарлари ҳар сафар ҳам таҳсинга сазовор бўлаверди. Мазмунан ҳамма учун жуда тушунарли бўлган «Пилла», «Пахта» рақслари меҳнаткаш ўзбек халқининг нозик туйғулари, фикру-ўйларини ёрқин ифодалади.

Суратда: Жазоир матбуоти «Баҳор» концертлари ҳақида.

ҲАР ТЎҒРИДА БИР ШИНГИЛ

МИТТИ ТЕЛЕВИЗОР

ВОРОНЕЖ, (ТАСС). «Электросигнал» заводида кўтариб юриладиган кичик габаритли «Воронеж-10» телевизорларининг тажриба нусхаси ясалди. Приёмник экранининг хажми диагонал бўйлаб 14 сантиметрга тенг. Прибор электр шоҳобчасидан, шунингдек аккумулятор ёки батареядан қувват олиб ишлайди. «Митти» телевизорнинг оғирлиги 2,7 килограмм.

Ҳозир конструкторлардан катта бир группаси кичик габаритли телевизион приёмниклар яратиш соҳасида иш олиб бормоқда, деди СССР радио саноати министрлиги бошқармасининг бош инженери В. Ф. Бухенский ТАСС мухбирига. Шундай телевизорлардан бири— экрани диагонал бўйлаб 23 сантиметр бўлган «Юность» приёмниги ҳозирдаёқ Москва заводида ишлаб чиқарилмоқда. Унинг оғирлиги 5 килограмм. Бу йил дастлабки 10 минг дона телевизор чиқарилади. «Юность» туристик саёҳатда, дам олиш чоғида ва уйда фойдаланиш учун қулайдир.

Бундан хам кичикроқ — экрани диагонал бўйлаб ўн бир сантиметр бўлган приемник яратиш сингари янада жозибалироқ мақсадни конструкторлар ўзларига вазифа қилиб қўйдилар. (Бундай трубка ҳозирдаёқ бор). Бизнинг конструкторларимиз ажойиб тажриба нусхаларини яратмоқдалар. «14 сантиметрли приёмник» ясаган воронежликларнинг иши «Митти» телевизор яратиш йўлида эришилган муваффақиятдир. Бу билан яхши замин яратилди, бинобарин, комил ишонч билан айтиш мумкинки, Ватанимизда чиқарилаётган телевизорлар онласида ха демай яна бир, энг жажжи приёмник бунёдга келади.

ЮРАК ЯНА УРАБОШЛАДИ

Йигит чап қўли билан кўкрагини чангаллаганча энгашиб қолди. Ёмон ният билан қўққисдан ҳужум қилган безорилар тун қаърида ғойиб бўлди... Беморни ТошМИга олиб келишганда нафас олмас, томир уриши ҳам жуда суст эди. Навбатчи хирург Петр Кузионов беморни дарҳол текшириб аниқ хулосага келди. Пичоқ юракни жароҳатлаган. Тезда операция қилинмаса ҳалок бўлиши мумкин.

Операция 40 минутга яқин давом этди. Петр Васильевич юракни оҳиста тикиб қобирғада қотиб қолган қонларни тозалади. Беморга операция давомида 750 грамм қон қуйилди. Бу камлик қилди. Яна 200 грамм қон қуйишга тўғри келди.

Хирург П. Кузионов бемор ҳаётини сақлаб қолиш учун қўлидан келган ҳамма ишни қилди. Орадан бир неча минут ўтгач, беморнинг томир уриши сезилабошлади, нафас олиши ҳам енгиллашди, Владимир кўзини очиб, хирургнинг юзида табассум кўрди. Хирург шод эди. Чунки у ёш йигитга қайта умр берди.

«Ташсельмаш» заводи токари В. Белоусов клиникадан соғайиб чиқиб кетар экан, ҳаётини сақлаб қолган ТошМИ иккинчи хирургия бўлими ассистенти, медицина фанлари кандидати П. Кузионовга ва клиниканинг меҳрибон шифокорларига миннатдорчилик билдирди.

А. КИМ.

БОБИР ТОШЛАРИ

Буюк мўғуллар империясининг асосчиси, афсонавий лашкарбоши ва шоир Бобирнинг автобиографик кундаликлари — шарқ адабиётининг ажойиб ёдгорлиги бўлиб қолган «Бобирнома»нинг дастлабки саҳифалари Ҳиндистоннинг ҳашаматли саройларида эмас, балки Зарафшон водиси тоғларида яратилган. Бу 1510—1512 йилларга тўғри келади. Ўшанда Темирнинг авлоди бўлган ёш Бобир ўз қўл остидаги ерларни бой бериб, тоғларда яшириниб юришга мажбур бўлган вилоят ҳукмдори эди.

Тожик тарихчиси, ўрта аср эпиграфикаси соҳасида танилган Ахрор Мухторов қадимий қишлоқ атрофларида Ҳиндистоннинг бўлажак шоҳи номи ўйилган олтита ёзув топди. Тожик олими, ёзувлар ва автор имзосига кўра буларнинг ҳаммасини Бобир ўз қўли билан ўйиб ёзган, деб ҳисоблайди.

(ТАСС).

АЖОЙИБ ОЛМА ДАРАХТИ

Бундан икки минг йилдан ҳам ортиқ вақт илгари бошланган сафардан сўнг олма дарахтининг Европа ва Америкада ўсадиган навлари яна Қирғизистонга қайтиб келаяпти. Республика жанубий қисмидаги тоғлик ўрмонларни текшираётган олимлар ана шундай хулосага келишди. Ёввойи олмани бу ерда рўйхатга олинган 120 хили орасида кандиль синап, розмарин, кальвиль, бельфлер, кулранг, француз ренети сингари маданий навлар билан тенглаштирса бўладиган олма навлари ҳам учрайди. Қирғизистон ССР Фанлар академияси Ботаника боғининг ёғоч селекциясининг раҳбари Василий Ткаченко АПН мухбирига бундай деди:

— Қирғизистон олмаси мевачиликнинг Сурия, Кичик Осиё ва Шарқий бирламчи манбалари орқали бошқа мамлакатларга тарқалган. XIX ва XX аср бошларида улар иккинчи марта Қирғизистонда бевосита Европага ва Шимолий Америкага олиб бориб ўтказилди. Ботаника боғимизда кўп йиллик тадқиқотлар шуни кўрсатдики, юқорида номи келтирилган Европа ва Америка навларига ўхшаш ёввойи олмалар уларга маданий навлар пайванд қилинмаса ҳам яхши мева берар экан. Бундай олма дарахтлари жуда чидамли, ортиқча парвариш талаб қилмайди, совуқ ва қурғоқчиликдан қўрқмайди. Уларнинг айрим хиллари эса денгиз юзасидан 2500 метр ва ундан ҳам баланд жойларда етиштирилиши мумкин. (АПН).

ГИГАНТ БУЗОҚЛАР

БЛАГОВЕШЧЕНСК, Тамбов районидаги «Прогресс», колхозида янги туғилган симментал наслли буқачалардан бири 73 килограмм келди. Аввалига бунга ишонмадилар, тарози бузуқмикан, деб ўйладилар.

Зенит деб лақаб қўйилган азамат букача кун сайин эмас, балки соат сайин ўсмоқда, ҳар кеча-кундузда 12—14 литрдан сут ичиб, деярлик икки килограммдан эт қўймоқда, энди бир ойлик бўлган бу букача ҳозирдаёқ 130 килограмм келади. Зенит билан отаси бир бўлган, лекин бир кун кейин туғилган Явор лақабли буқача зенитдан салгина — атиги икки килограмм енгил келди. Ветеринарлар буқачаларни алоҳида кузатиб турибдилар.

(ТАСС).

ПЕНИЦИЛЛИННИНГ ЯНГИ ТУРИ

«Галеника» (Белград) химия-фармацевтика заводи пенициллиннинг депопен деб аталган янги турини тайёрлади. Депопеннинг битта инъекцияси тўрт ҳафта давомида қонда пенициллиннинг зарур миқдордаги концентрацияларининг муттасил хосил бўлишини таъминлайди. Бунинг натижасида бемор ҳар куни инъекциялар кабул қилишдан кутилади. Депопен пенициллин қўлланиладиган ҳамма юқумли касалликларни даволашда қўлланилади. (ТАСС).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМАЛАР ❋ ЭЪЛОНЛАР

РЕКЛАМАЛАР ❋ ЭЪЛОНЛАР ❋ СПРАВКАЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — **Пионерлар саройи тўгарак қатнашчиларининг концерти** (Горький номли театрдан), танаффус вақтида — **Киножурнал**, концертдан сўнг — **Инглиз тили.**

Ўзбек тилида: 18.00— **Қушлар— бизнинг дўстимиз** (болалар учун), 18.25 — **Телевизион янгиликлар**, 18.40 — **Истиқбол эгалари** (тележурнал), 19.40 — **Украина санъат усталари концерти**, 20.30 — **Олтин водий** (махсус программа, қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

21.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 21.35 — **Хотинли бўйдоқ** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/V да кечқуруи **Дон Жуан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/V да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 17/V да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Лимонадли Жо — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат12, кеч 6 ва 8 да).

Шайтонча — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40, кундуз 3.20 кеч 6.40 минут ва 10 да).

Тикланган музика — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч 10 да), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 1, 3 ва кеч 7 да).

Ким миёв деди? — (эрталаб соат 10 да), **Биринчи троллейбус** (кундуз 4 да) — «МОСКВА».

Юрагингдан сўра (эрталаб соат 10 да), **Уч мушкетёр** (кундуз 12, 3, кеч 6 ва 9 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бўрон — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 2, 4, кеч 6, 8 ва 9 яримда).

Румянцев иши — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 8 ярймда бошланади).

Ганга ва Жамна (1 ва 2-серия)— «ПАХТАКОР».

Лимонадли Жо — «ФЕСТИВАЛЬ».

Янги Орлеан булбули — КАФАНОВ номли.

Темир ниқоб — «ВАТАН».

Тўрғай — 1 МАЙ номли.

Ёмғирли якшанба — «УДАРНИК».

Чол билан кампир бўлган экан — ТЕЛЬМАН номли.

Улар шарқ томон боради (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

«Америка гўзали» — ПУШКИН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

20 майда

Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти
Комилжон Отаниёзов
раҳбарлиги ва иштирокида

ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ

концерти

Концерда: солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Жуманиёз Собиров, Шариф Султонов, Отабой Ҳасанов, Раъно Жуманиёзова, Отаназар Абдалниёзов, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашади.

Программада: Хоразм халқ ашула, музика ва рақслари ҳамда совет композиторлари асарлари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТГА

печатниклар, линотипчилар, вентиляция слесарлари, печатник ихтисосига ўргатиш учун **шогирдлар** (эркаклар), **ёрдамчи ишчилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси 26-уй, 3-қават, 72-хона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

(ёзги бино)

16 майда

Соҳиб Жамол асари

Гули сиёҳ

Афғон ҳаётидан ёзилган шу номли қисса асосида 2 парда, 12 кўринишли музикали драма.

Д. Соатқулов музикаси.

Постановкачи режиссёр — **Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Раззоқ Ҳамроев,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А.Визель,** дирижёр — **Э. Тошматов,** режиссёр ассистенти — **Р. Муҳитдинова,** хормейстер — **А. Ҳомидов,** концертмейстерлар — **А. Малина, М. Фурман.**

Таржима ва музикали драма варианти — **Р. Ҳамроев**ники.

Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг
ойда бир марта ўзбек ва рус тилларида чиқадиган

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

ва

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

ЖУРНАЛЛАРИГА

1965 йилнинг иккинчи ярми учун

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна «Союзпечать» агентликлари ва бўлимларида, алоқа бўлимлари ва узелларида, шунингдек жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Бирлашган нашриёт.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь—34608. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—31936. Партия турмуши бўлими—26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01946. Индекс — 64969. Нашр. № 1761.